

Załącznik nr 1

do Uchwały Nr 942/2015
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 10 grudnia 2015 r.

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa – profil ogólnoakademicki)

dokonanej w dniach 5-6 maja 2016 r. na kierunku *edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej* prowadzonym w ramach obszaru sztuki na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim realizowanych w formie stacjonarnej na Wydziale Kompozycji, Teorii Muzyki, Dyrygentury, Rytmiki i Edukacji Muzycznej Akademii Muzycznej im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. Joachim Pichura, ekspert PKA
członkowie:

1. prof. dr hab. Hanna Kostrzewska – ekspert PKA
2. prof. dr hab. Marta Wierzbieniec – ekspert PKA
3. mgr Beata Sejdak- ekspert ds. wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia
4. stud. Patrycja Florczuk

INFORMACJA O WIZYTACJI I JEJ PRZEBIEGU

Ocena jakości kształcenia na kierunku *edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej* prowadzonym na Wydziale Kompozycji, Teorii Muzyki, Dyrygentury, Rytmiki i Edukacji Muzycznej Akademii Muzycznej im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac przyjętego przez Prezydium PKA na rok akademicki 2015/2016. Polska Komisja Akredytacyjna po raz *piąty* oceniała jakość kształcenia na w/w. kierunku. Ostatnią ocenę programową na kierunku *edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej* przeprowadzono w 2010 roku. W wyniku oceny nie wskazano uchybień, stąd wizytowany kierunek otrzymał ocenę pozytywną, wyrażoną w Uchwale Prezydium PKA nr 554/10 z dnia 10.06.2010 r.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Zespół Oceniający PKA poprzedził wizytację zapoznaniem się z raportem Samooceny przedłożonym przez władze Uczelni, odbył także spotkanie organizacyjne w celu omówienia wykazu spraw wymagających wyjaśnienia z władzami Uczelni i ocenianej jednostki oraz

ustalenia szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji; dokonano także podziału zadań pomiędzy członków Zespołu. W trakcie wizytacji odbyły się spotkania z nauczycielami akademickimi prowadzącymi zajęcia na ocenianym kierunku studiów, ze studentami, z osobami i gremiami odpowiedzialnymi za wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia. Przeprowadzono także hospitacje zajęć oraz wizytację bazy dydaktycznej wykorzystywanej w realizacji zajęć na ocenianym kierunku studiów. W toku wizytacji Zespół dokonał przeglądu prac dyplomowych i etapowych, a także przedłożonej dokumentacji. Przed zakończeniem wizytacji dokonano wstępnych podsumowań, sformułowano uwagi i zalecenia, o których Przewodniczący Zespołu poinformował władze Uczelni i jednostki na spotkaniu podsumowującym.

**OCENA SPEŁNIENIA KRYTERIÓW OCENY
PROGRAMOWEJ DLA KIERUNKÓW STUDIÓW
O PROFILU OGÓLNOAKADEMICKIM**

Kryterium oceny	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	Wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia		X			
2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe¹ zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia		X			
3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia		X			
4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą					

¹ Określenia: obszar wiedzy, dziedzina nauki i dyscyplina naukowa, dorobek naukowy, osiągnięcia naukowe, stopień i tytuł naukowy oznaczają odpowiednio: obszar sztuki, dziedziny sztuki i dyscypliny artystyczne, dorobek artystyczny, osiągnięcia artystyczne oraz stopień i tytuł w zakresie sztuki.

realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, oraz prowadzenie badań naukowych		X			
5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy		X			
6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów		X			

<p>1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiające osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.</p> <p>1.1. Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni, odpowiada celom określonym w strategii jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości, a także uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe właściwe dla danego zakresu kształcenia.*</p> <p>1.2. Plany rozwoju kierunku uwzględniają tendencje zmian zachodzących w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych, z których kierunek się wywodzi, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społecznego, gospodarczego lub kulturalnego, w tym w szczególności rynku pracy.</p> <p>1.3. Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru/obszarów kształcenia oraz wskazała dziedzinę/dziedziny nauki oraz dyscyplinę/dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku.</p> <p>1.4. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru/obszarów kształcenia, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do którego/którego kierunek ten został przyporządkowany, określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), efekty kształcenia są także zgodne ze standardami kształcenia określonymi w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów, uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy, oraz w dalszej edukacji.*</p> <p>1.5. Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określonemu dla ocenianego kierunku o profilu ogólnoakademickim.*</p> <p>1.5.1. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, program studiów dostosowany jest do warunków określonych w standardach zawartych</p>
--

w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy.

1.5.2 Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualny stan wiedzy związanej z zakresem ocenianego kierunku.*

1.5.3. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia - co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań, obejmujące podstawowe umiejętności badawcze, takie jak: formułowanie i analiza problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentacja wyników badań, zaś studentom studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich – udział w prowadzeniu badań w warunkach właściwych dla zakresu działalności badawczej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie prac badawczych przez studentów.*

1.5.4. Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów, przy uwzględnieniu nakładu pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS.

1.5.5. Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności uwzględnia przypisanie modułom zajęć powiązanych z prowadzonymi w uczelni badaniami naukowymi w dziedzinie/dziedzinach nauki związanej/związanych z ocenianym kierunkiem więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS.*

1.5.6. Jednostka powinna zapewnić studentowi elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.*

1.5.7. Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość spełnia warunki określone przepisami prawa.*

1.5.8. W przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe, jednostka określa efekty kształcenia i metody ich weryfikacji, oraz zapewnia właściwą organizację praktyk, w tym w szczególności dobór instytucji o zakresie działalności odpowiednim do celów i efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku oraz liczbę miejsc odbywania praktyk dostosowaną do liczby studentów kierunku.

1.5.9. Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, np. poprzez realizację programu kształcenia w językach obcych, prowadzenie zajęć w językach obcych, ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych, a także prowadzenie studiów wspólnie z zagranicznymi uczelniami lub instytucjami naukowymi.

1.6. Polityka rekrutacyjna umożliwia właściwy dobór kandydatów.

1.6.1. Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia w jednostce oraz uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

1.6.2. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów. *

1.7. System sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.*

1.7.1. Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia, wspomagają studentów w procesie uczenia się i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na każdym etapie procesu kształcenia, także na etapie przygotowywania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego, oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych.

1.7.2. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W przypadku prowadzenia kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stosowane są metody weryfikacji i oceny efektów kształcenia właściwe dla tej formy zajęć.*

1. Ocena: W PEŁNI

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

1.1. Koncepcja kształcenia na kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej jest wynikiem przyjętej przez Wydział Kompozycji, Teorii Muzyki, Dyrygentury, Rytmiki i Edukacji Muzycznej strategii rozwoju (na lata 2013-2021), która z kolei jest zgodna z misją i strategią uczelni, których założenia zostały zatwierdzone odpowiednią uchwałą Senatu Uczelni w dniu 20.02.2013 roku. Realizację założeń przyjętej koncepcji oraz uzyskiwane w jej ramach efekty kształcenia kontroluje systematycznie Wydziałowa Komisja ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Koncepcja kształcenia powiązana jest ściśle z polityką zapewniania jakości, która w szczególności skupia się na doskonaleniu programów nauczania i dostosowywaniu ich do stale zmieniającej się sytuacji na rynku pracy – w tym przypadku w szkolnictwie ogólnokształcącym i muzycznym na wszystkich poziomach. Tak więc udział interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w procesie ustalania koncepcji kształcenia i formułowania założeń polityki jakości jest niezbędny: interesariusze zewnętrzni: kadra kierownicza i pedagogiczna szkół podstawowych, gimnazjalnych i średnich szkolnictwa ogólnokształcącego oraz muzycznego; interesariusze wewnętrzni: kadra naukowo-dydaktyczna (w większości zatrudniona też w szkołach regionu) oraz studenci Wydziału. Przede wszystkim brane są pod uwagę wzorce i doświadczenia krajowe; wiedza o wzorcach międzynarodowych czerpana jest z doświadczeń uzyskanych w ramach współpracy międzyregionalnej Łódź-Badenia-Wirtembergia.

Nowością na Wydziale jest wprowadzanie nowych technologii kształcenia (wykorzystujących zasoby baz danych, możliwości Internetu) oraz poszerzanie oferty zajęć fakultatywnych, w tym zajęcia prowadzone w języku angielskim. Działania te są zgodne z przyjętymi celami strategicznymi uczelni; umacniania się pozycji Akademii w rankingu uczelni i tworzenia specyficznym wyprofilowanych programów studiów dla obcokrajowców. Świadczy to o elastyczności koncepcji kształcenia i dążeniu do internacjonalizacji.

Rozwój koncepcji kształcenia jest możliwy dzięki stałemu nadzorowi Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia nad uzyskiwanymi efektami kształcenia i ocenie ich adekwatności w stosunku do potrzeb rynku pracy.

1.2. Plany rozwoju kierunku: edukacja artystyczna w zakresie sztuk muzycznych uwzględniają tendencje rozwojowe zachodzące w tej dyscyplinie i odnoszą do nich efekty kształcenia: identyfikacja potrzeb otoczenia społecznego dokonana przy pomocy interesariuszy zewnętrznych (kadry kierowniczej instytucji kultury oraz szkół ogólnokształcących regionu) doprowadziła do sformułowania planów rozwoju kierunku. Planuje się m.in. uruchomienie podyplomowych studiów uzupełniających w zakresie pedagogiki i edukacji muzycznej, które będą odpowiedzią na zmiany zachodzące w szkolnictwie muzycznym stopnia podstawowego i średniego, a także na założenia dotyczące powszechnej edukacji muzycznej postulowane przez MKiDN i MEN. Zakłada się również kontynuowanie i rozwijanie współpracy edukacyjnej z instytucjami z terenu miasta Łodzi (Filharmonia Łódzka, Muzeum Miasta Łodzi, chóry towarzystw śpiewaczych, szkoły

muzyczne: OSM I i II stopnia im. H. Wieniawskiego, ZSM I i II stopnia im. St. Moniuszki, PSM im. Aleksandra Tansmana, przedszkola).

Analiza potrzeb i tendencji rozwojowych kierunku doprowadziła w roku akademickim 2015/2016 do uruchomienia następujących specjalności w ramach studiów II stopnia:

- Edukacja i animacja muzyczna (specjalność, której program kształcenia umożliwia zdobycie wysokich kwalifikacji nauczycielskich oraz wiedzy i umiejętności w zakresie tworzenia i prowadzenia muzycznych projektów artystycznych i edukacyjnych);
- Dyrygentura chórów i zespołów instrumentalnych (kształcąca specjalistów w zakresie prowadzenia chórów amatorskich i zawodowych oraz dyrygentów różnych zespołów instrumentalnych, w tym orkiestr szkolnych).

Również monitorowanie zmian zachodzących w systemie edukacyjnym skutkuje wprowadzaniem korekt do programów nauczania przedmiotów oraz doborom adekwatnych do tych zmian praktyk studenckich.

Plany rozwoju kierunku zakładają także zwiększenie kompetencji kadry naukowo-dydaktycznej, m.in. poprzez uczestnictwo w konferencjach z udziałem naukowców reprezentujących wiedzę zagraniczne i krajowe ośrodki naukowe, oraz wzrost aktywności pedagogów na forum międzynarodowym.

1.3 Wydział Kompozycji, Teorii Muzyki, Dyrygentury, Rytmiki i Edukacji Muzycznej przyporządkował oceniany kierunek studiów do obszaru kształcenia w zakresie sztuki, dziedzinie sztuki muzyczne.

Efekty kształcenia na kierunku, określone zgodnie z założeniami ministerialnymi, uwzględniają umiejętności, wiedzę i kompetencje społeczne. Efekty realizowane w ramach Studium Pedagogicznego oraz przedmiotów humanistycznych nie wymagają przyporządkowania do innego obszaru.

Pracownicy jednostki biorą aktywny udział w pracach międzyuczelnianego zespołu przygotowującego projekt nowej dyscypliny w obszarze sztuk muzycznych obejmującej swoim zakresem edukację muzyczną i muzykoterapię.

1.4 Efekty kształcenia dla ocenianego kierunku, przyjęte mocą uchwały Rady Wydziału Kompozycji, Teorii Muzyki, Dyrygentury, Rytmiki i Edukacji Muzycznej z dnia 14 marca 2012, są spójne z opisem efektów kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie sztuki – zawartym w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 – których uzyskanie jest niezbędne dla utrzymania profilu ogólnoakademickiego. Sformułowane efekty kształcenia egzemplifikują szczegółowo zakres wiedzy studenta w odniesieniu do: repertuaru i materiału muzycznego, rozumienia kontekstu sztuki muzycznej, improwizacji, wiedzy pedagogicznej. Są one także powiązane z przyjętą koncepcją kształcenia i planami rozwoju kierunku.

Również efekty kształcenia przyporządkowane specjalnościom uruchomionym na II stopniu kształcenia: Edukacja i animacja muzyczna oraz Dyrygentura chórów i zespołów instrumentalnych, są zgodne z koncepcją kształcenia i są wynikiem realizacji planów rozwoju kierunku.

Plan studiów obejmuje moduły: kierunkowy, podstawowy i specjalistyczny (28 przedmiotów), które zawierają przedmioty z zakresu nauk podstawowych właściwych dla ocenianego kierunku studiów i przedmioty o charakterze praktycznym, w tym praktyki pedagogiczne i zawodowe. Odniesione do nich efekty kształcenia odpowiadają profilowi kształcenia w obszarze sztuki i są zgodne z planami rozwoju kierunku, które zakładają doskonalenie programów na wszystkich poziomach kształcenia zmierzające do wszechstronnego rozwoju talentu, inteligencji twórczej i osobowości artystycznej studentów

oraz zapewnienia im wiedzy i umiejętności, które będą adekwatne do oczekiwań rynku pracy. Ponadto plan studiów zawiera przedmioty fakultatywne, w tym Studium Pedagogiczne przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela. Efekty kształcenia dla każdego przedmiotu są sformułowane w sylabusach w sposób jasny i zrozumiały i są udostępnione do wglądu.

Sformułowanie szczegółowych efektów kształcenia pozwala na stworzenie systemu ich weryfikacji; właśnie ta szczegółowość umożliwia skonstruowanie adekwatnych kryteriów oceny. W praktyce weryfikacja efektów dokonywana jest dzięki wprowadzonemu systemowi egzaminów i różnych form zaliczeń.

Ocena efektów kształcenia w zakresie wiedzy i umiejętności określonych dla ocenianego kierunku studiów oraz umiejętności samodzielnego wnioskowania i analizowania pozwala na weryfikację zakładanych efektów z rezultatami: realizowany plan i program studiów umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym uzyskanie kompetencji niezbędnych w działalności badawczej, kompetencji niezbędnych do kontynuowaniu edukacji oraz odnalezienia się na rynku pracy.

Efekty kształcenia są również zgodne z zapisami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 roku w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. Nr 25, poz. 131). Absolwent kierunku: edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej posiada wiedzę z zakresu psychologii i pedagogiki pozwalającą na rozumienie i analizę procesów rozwoju, wychowania i nauczania, a także wiedzę z zakresu dydaktyki i szczegółowej metodyki w odniesieniu do działalności pedagogicznej, popartą doświadczeniem uzyskanym w ramach praktyk. Posiada praktyczne umiejętności do prowadzenia zajęć dydaktycznych z zakresu edukacji artystycznej na każdym etapie edukacyjnym szkolnictwa ogólnokształcącego oraz umiejętności prowadzenia zespołów wokalnych i instrumentalnych w szkolnictwie ogólnokształcącym i muzycznym.

1.5.1. Do zawodu nauczyciela student może się przygotowywać realizując program studiów oraz także w ramach Międzywydziałowego Studium Pedagogicznego: kształcenie prowadzone na studiach I stopnia obejmuje sześć przedmiotów (Psychologię ogólną, Pedagogikę ogólną, Psychologię wychowawczą, Pedagogikę małego dziecka, Podstawy dydaktyki ogólnej, emisję głosu) oraz metodyki przedmiotowe i praktyki pedagogiczne; kształcenie prowadzone na studiach II stopnia obejmuje dwa przedmioty (Psychologię muzyki, Pedagogikę muzyczną) oraz metodyki przedmiotowe i praktyki metodyczne.

Kształcenie przygotowujące studenta do wykonywania zawodu nauczyciela realizowane jest w ramach trzech obowiązkowych modułów, które obejmują przygotowanie w zakresie merytorycznym, psychologiczno-pedagogicznym i dydaktycznym. Kształcenie na studiach pierwszego stopnia obejmuje wyłącznie przygotowanie do pracy w przedszkolach, ogólnokształcących szkołach podstawowych oraz szkołach muzycznych I stopnia, natomiast kształcenie na studiach drugiego stopnia gwarantuje przygotowanie do pracy we wszystkich typach szkół. Program studiów, czas trwania studiów i organizacja procesu kształcenia są zgodne z odpowiednimi przepisami Ustawy PSW, a także są dostosowane do warunków określonych w standardach kształcenia i uwzględniają kwalifikacje absolwenta oraz odpowiednią liczbę przedmiotów kształcenia pedagogicznego.

1.5.2 Ocena doboru treści programowych i ich zgodności z zakładanymi efektami kształcenia umożliwia analiza sylabusów opracowanych dla każdego przedmiotu. Warto podkreślić, iż sylabusy zawierają aktualną literaturę przedmiotu, co pozwala na prezentację aktualnego stanu wiedzy odniesionego do kierunku edukacja artystyczna. Realizowane treści programowe dobrane są zgodnie z zakładanymi efektami kształcenia a sprecyzowane cele

dydaktyczne oraz wymagania egzaminacyjne mogą być weryfikowane podczas egzaminów i zaliczeń. Do kluczowych treści kształcenia na studiach pierwszego stopnia należą: analiza kompozycji solowych, kameralnych i symfonicznych pochodzących z różnych epok opartych na omawianych formach. treści związane z animacją kultury jako aktualnym nurtem pedagogicznym i metodą pracy w środowisku lokalnym, opanowanie większych form cyklicznych, różnicowanie techniki manualnej w zależności od stylu utworu, problematyka dzieła sztuki i dzieła muzycznego, wybrane zagadnienia teoretyczne i praktyczne dotyczące reguł poznania naukowego; na studiach drugiego stopnia: zagadnienia teoretyczne z obszaru pedagogiki kultury, dyrygowanie wielkimi formami wokalnoinstrumentalnymi, aranżacja wybranych utworów, techniki i problemy wykonawstwa muzyki współczesnej, ze szczególnym uwzględnieniem poszukiwań sonorystycznych i fakturalnych kompozytorów XX i XXI wieku, określenie możliwości i perspektyw wykorzystania zdobytej wiedzy i doświadczeń do pracy badawczej.

Na studiach pierwszego stopnia student zostaje przygotowany do prowadzenia badań naukowych; w szczególności zapoznaje się z zasadami generowania problemów naukowych oraz dobierania metod badawczych. Na studiach drugiego stopnia – w ramach pracy magisterskiej – student samodzielnie przeprowadza badania empiryczne, a następnie dokonuje problemowej i jakościowo pogłębionej analizy badań własnych, pod opieką merytoryczną promotora. Ponadto studenci biorą udział w badaniach naukowych prowadzonych w ramach następujących projektów: „Konteksty sztuki dyrygenckiej”, „Funkcje umysłu muzycznego: percepcja – pamięć – wyobraźnia”, „Rola głosu w pracy nauczyciela muzyki i dyrygenta chóru”.

Obraz realizacji efektów kształcenia dają przede wszystkim wyniki studentów osiągnięte podczas egzaminów (ocenianych przez komisje) oraz prace pisemne. Również ocena jakości i skuteczności działań artystycznych i naukowych prowadzonych przez studentów w ramach różnego typu projektów świadczy o prawidłowym przełożeniu postulatów teoretycznych na praktykę.

Treści programowe zawarte w sylabusach są zgodne z aktualnym stanem wiedzy i podlegają aktualizowaniu, które jest wynikiem udziału pedagogów w konferencjach i seminariach, a studentów – w warsztatach i konkursach. Materiały pokonferencyjne są udostępniane, np. w publikacji Akademii Muzycznej w Łodzi: „Konteksty kształcenia muzycznego”.

Tematyka prac dyplomowych jest zgodna z treściami kształcenia sformułowanymi dla studiów pierwszego i drugiego stopnia; w pracach licencjackich prezentowane są m.in. zagadnienia: oddziaływania muzyki na psychikę odbiorcy (np. „Wpływ muzyki sakralnej XIX i XX wieku na emocje i psychikę człowieka”), różne formy edukacji muzycznej (np. „25-lecie działalności artystycznej Zespołu Wokalnego „all'Antico”). W pracach dyplomowych na studiach II stopnia dominują tematy skupione na działalności instytucji kulturalnych, np. „Działalność Państwowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia im. I. J. Paderewskiego w Żyrardowie w latach 2001-2012”, analizie kierunków obecnych w muzyce chóralnej, np. „Minimalizm w muzyce chóralnej na przykładzie wybranych kompozycji przełomu XX i XXI wieku”, oraz analizie metod pracy z chórem, np. „Rozśpiewanie jako element kształcenia wokalnego zespołu na przykładzie Chóru Teatru Wielkiego w Łodzi i Chóru Uniwersytetu Medycznego w Łodzi”.

1.5.3. Stosowane metody kształcenia wynikają ze specyfiki studiów na kierunku: edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej. Studia wymagają znacznej samodzielności uczenia się, a także umiejętności pracy w zespole. Indywidualne zajęcia z dyrygowania, czytania partytur, emisji głosu, instrumentacji, fortepianu i instrumentu dodatkowego opierają się na

relacji mistrz-uczeń, i wymagają znacznego udziału samodzielnej pracy studenta oraz dostosowania (w ramach przyjętych wymagań) indywidualnego planu rozwoju do możliwości danego studenta. Zróżnicowanie specjalności na II stopniu studiów motywuje studentów do wyboru odpowiedniej ścieżki kariery zawodowej. Z kolej zajęcia zbiorowe, np. zespoły wokalne, zespoły instrumentalne, warsztaty dyrygenckie kształtują umiejętność pracy w zespole i poczucie odpowiedzialności za wspólne przedsięwzięcie.

Osiągnięcie efektów obejmujących przygotowanie do prowadzenia badań – w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia – jest możliwe dzięki udziałowi studentów w zajęciach z przedmiotów: Metodologia pracy naukowej i Seminarium pracy licencjackiej, a – w przypadku studentów studiów drugiego stopnia – Metodologia pracy naukowej i Seminarium pracy magisterskiej.

W ramach studiów I stopnia student zdobywa podstawowe umiejętności niezbędne w pracy badawczej, jak: umiejętność formułowania problematyki badawczej, doboru metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentacja wyników badań – student potrafi samodzielnie zaplanować, przygotować oraz napisać pracę naukową (pod kierunkiem pedagoga) spełniającą kryteria pracy licencjackiej.

W ramach studiów II stopnia student potrafi wyczerpująco wypowiadać się w formie słownej i pisemnej (także w formie prezentacji multimedialnej) na tematy dotyczące muzyki, kultury i sztuki oraz jest zdolny do zaplanowania i napisania (pod kierunkiem pedagoga) pracy magisterskiej.

Prowadzący przedmiot „Metodologia pracy naukowej” skupiają się w szczególności na prezentacji metodologii pedagogiki muzycznej; studenci piszą prace badawcze z tej dziedziny, a studenci studiów II stopnia na zaliczenie przedmiotu mają obowiązek samodzielnego przeprowadzenia projektu z uwzględnieniem wszystkich etapów postępowania badawczego.

Studenci również mogą podejmować samodzielne prace badawcze w ramach prowadzonych przez pracowników Katedry Edukacji Muzycznej projektów badawczych i prezentować wyniki działalności naukowej w formie publikacji on-line w dziale Forum Młodych.

Student uczestniczy też w zajęciach przygotowujących go do zawodu nauczyciela: jest słuchaczem wykładów z Pedagogiki ogólnej, aktywnie uczestniczy w wykładach połączonych z konwersatorium i ćwiczeniami (Metodyka edukacji muzycznej). W ramach Metodyki prowadzenia zespołów wokalnych oraz Metodyki prowadzenia zespołów instrumentalnych praktycznie – dzięki ćwiczeniom – poznaje metody pracy z zespołem. Odbywa też praktyki zawodowe w amatorskim chórze Towarzystwa Śpiewaczego oraz bierze udział w trzech wybranych projektach artystycznych lub naukowych, gdzie praktycznie wykorzystuje wiedzę i umiejętności zdobyte w procesie kształcenia. Metody nauczania stosowane w ramach przedmiotów przygotowujących do zawodu nauczyciela są trafne; łączą wiedzę teoretyczną z praktyką zawodową oraz prowadzą do uzyskania zakładanych efektów kształcenia.

1.5.4. Na trwających 6 semestrów studiach I stopnia program jest realizowany w ramach trzech modułów: kierunkowego, specjalistycznego i podstawowego (28 przedmiotów). W ramach tych modułów student uzyskuje 126 punktów ECTS, a 54 punkty uzyskuje zaliczając wybierane przedmioty fakultatywne. Na trwających 4 semestry studiach II stopnia program jest realizowany również w ramach trzech modułów: kierunkowego, specjalistycznego i podstawowego (17-19 przedmiotów). W ramach tych modułów student uzyskuje 84 punkty ECTS, a 36 punktów uzyskuje zaliczając wybierane przedmioty fakultatywne. Student może w trakcie studiów uzyskać dodatkowe 10 ECTS. Punkty są przydzielane w wyniku oceny potrzebnego do realizacji programu przedmiotu wkładu pracy. Kierunek Edukacja artystyczna wymaga od studenta największego wkładu pracy przy

realizacji przedmiotu dyrygowanie oraz – na studiach I stopnia – przedmiotów: zespół wokalny, zespół instrumentalny, chór, a – na studiach II stopnia – dodatkowo: seminarium pracy magisterskiej. Czas trwania studiów oraz nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS umożliwiając osiągnięcie określonych dla ocenianego kierunku efektów kształcenia. Przydzielanie punktów ECTS uwarunkowane jest włożonym nakładem pracy oraz stopniem trudności w opanowaniu określonych kompetencji.

1.5.5. Liczba punktów ECTS uzyskiwana po studiach I (180) i II (120) stopnia jest zgodna z wymaganiami Ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym. Najwyżej wycenione są moduły kierunkowe i specjalistyczne zgodnie z założeniami programowymi i założonymi efektami kształcenia. Około 70% punktacji ECTS zarówno na studiach I jak i II stopnia obejmuje obszary łączone z badaniami w ramach omawianego kierunku, a programy studiów korespondują z prowadzonymi w ramach Katedr projektami badawczymi, zapewniając tym samym umiejętności niezbędne do uczestnictwa czynnego studentów w konferencjach, warsztatach i kursach.

System ECTS jest ukierunkowany na studenta, przyporządkowywanie punktów ECTS przedmiotom (modułom itd.) odwzorowuje nakład pracy studenta, rozłożony proporcjonalnie na poszczególne semestry. W zakresie nauk podstawowych właściwych dla ocenianego kierunku studiów, student może uzyskać 132 punkty ECTS; najwyższą punktację (19 pkt.) mają zajęcia indywidualne studenta z pedagogiem – dyrygowanie – które wymagają największego nakładu pracy własnej studenta. Podobnie zajęcia zespołowe (Zespół wokalny i Zespół instrumentalny) zdeterminowane samodzielnym, wcześniejszym przygotowaniem do zajęć mają znaczącą punktację – 12 pkt. ECTS. Jak więc widać zasada przyznawania punktów ECTS proporcjonalnie do nakładu pracy studenta jest zachowana.

W ramach Studium Pedagogicznego student uzyskuje: na studiach I stopnia: 26 punktów ECTS + 7 punktów za odbyte praktyki; na studiach II stopnia: 10 punktów ECTS + 7 punktów za odbyte praktyki.

1.5.6. Wydział zapewnia studentom wybór przedmiotów w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających określonemu na ocenianym kierunku poziomowi kształcenia (taki obraz dają programy nauczania). Studenci mają do wyboru fakultety ogólne, humanistyczne i specjalistyczne, a w ich ramach – przedmioty muzyczne praktyczne jak i teoretyczne, przygotowujące do pracy na scenie, przedmioty z zakresu plastyki i malarstwa, literatury, aktorstwa, tańca, filozofii, historii sztuki, rozwijania i doskonalenia cech motorycznych (oraz radzenia sobie z tzw. chorobami zawodowymi). Akredytowany kierunek ma ponadto własną pulę przedmiotów fakultatywnych: I stopień: *Solfeż, Instrumentoznawstwo, Animacja społeczno-kulturalna, Warsztaty dyrygenckie*, II stopień: *Krytyka i prelekcja, Edukacja międzykulturowa, Aranżacja muzyczna*.

Studenci mogą też postulować uruchomienie dodatkowych fakultetów.

1.5.7. Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć uwarunkowane są specyfiką przedmiotu. W zależności od niej, czyli zakładanych efektów kształcenia oraz treści nauczania, dobierane są stosowne metody dydaktyczne oraz ustala się liczebność grup. Zajęcia z przedmiotów: dyrygowanie, czytanie partytur, emisja głosu, instrumentacja, fortepian i instrument dodatkowy są zajęciami indywidualnymi; ich treść i forma są modyfikowane w zależności od poziomu umiejętności studenta. Na zajęciach

zbiorowych stosuje się formy: wykładu i ćwiczeń (w proporcji 50% na 50%); wykłady prowadzone są w oparciu o prezentację multimedialną, ilustrowaną nagraniami. Na zajęciach specjalistycznych (np. kształcenie słuchu) i językowych liczebność grup wynosi 10-12 osób, większa liczba studentów uczestniczy w zajęciach zespołów wokalnych, instrumentalnych, chóru i orkiestry.

Plan zajęć zorganizowany jest w sposób stały, choć niektóre przedmioty np.: prawo autorskie czy ochrona własności intelektualnej odbywają się zgodnie z wyznaczonymi terminami.

Komfort nauczania zapewnia stała od wielu lat liczba studentów na danym roku – pozostająca w granicach 10 osób.

W ramach kierunku nie prowadzi się e-learningu.

1.5.8. Studenci kierunku edukacja artystyczna odbywają praktyki pedagogiczne i zawodowe; na studiach I st.: pedagogiczne w wymiarze 120 godzin, zawodowe – 15 godzin; na studiach II st.: pedagogiczne w wymiarze 40 godzin, zawodowe – 15 godzin. Praktyki studentów licencjatu polegają na: hospitowaniu zajęć oraz czynnym uczestnictwie w zajęciach z: orkiestry w szkole podstawowej, chóru – w gimnazjum, zajęć ogólnych – w przedszkolu. Ponadto studenci prowadzą warsztaty muzyczne, audycje i koncerty oraz zajęcia muzyczne w przedszkolu. Z kolei praktyki studentów studiów magisterskich polegają na: hospitowaniu zajęć oraz czynnym prowadzeniu chóru oraz przedmiotów poświęconych muzyce w liceach ogólnokształcących i gimnazjach.

Praktyka pedagogiczna jest ściśle powiązana z programem kształcenia, który przygotowuje studenta do wykonywania zawodu nauczyciela zgodnie z zapisami w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 roku w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. Nr 25, poz. 131). Głównym celem praktyki pedagogicznej jest wykorzystanie wiedzy uzyskanej na zajęciach Studium Pedagogicznego i wiedzy zawodowej w praktyce.

Natomiast celem praktyki zawodowej jest zdobycie doświadczenia w pracy artystycznej (dyrygowanie różnego typu zespołami wokalnymi i instrumentalnymi) oraz w przypadku specjalności Edukacja i animacja muzyczna – praktycznego poznawania różnych form aktywizacji artystycznej społeczeństwa.

Zaliczenia praktyki dokonuje Dziekan na podstawie karty praktyk.

1.5.9. Uczelnia na wydziałach wykonawczych począwszy od roku akademickiego 2015/2016 prowadzi studia w języku angielskim. Studenci wszystkich kierunków i specjalności, uczący się w języku polskim, mają możliwość uczęszczania – w ramach fakultetów – na wykłady i ćwiczenia realizowane w ramach programu studiów Study in English. Od kilku lat realizowany jest także przedmiot Career designe, przygotowujący studentów do komunikacji zawodowej, pisania CV, prezentacji w języku angielskim i podejmowania działań niezbędnych przy organizacji pracy artystycznej w grupach międzynarodowych.

Łódzka Akademia współpracuje z partnerskimi uczelniami w ramach programu Erasmus+. Na kierunku edukacja artystyczna w ramach tego programu w latach 2012-2015: wyjechał do uczelni partnerskiej tylko jeden student, natomiast żaden z pedagogów zarówno z pracowników kierunku, jak i uczelni partnerskich nie uczestniczył w wymianie.

Natomiast we współpracy międzyregionalnej Łódź-Badenia-Wirtembergia we wspomnianych latach udział wzięło 15 studentów i 1 pedagog. Zajęcia dydaktyczne zagranicą prowadził 1 pracownik, w konferencjach zagranicznych uczestniczyło 4 pedagogów. 10 studentów kierunku wzięło udział w warsztatach chóralnych w Ochsenhausen.

1.6.1. Informator i regulamin rekrutacyjny podawane są do publicznej wiadomości w grudniu roku poprzedzającego rekrutację (w formie drukowanej i elektronicznej). Rekrutacja odbywa się w oparciu o egzaminy wstępne. Terminy egzaminów wstępnych, wymagane dokumenty i wymagania szczegółowe znajdują się na stronie Akademii w zakładce „Dla kandydata”. Wszystkie egzaminy wstępne mają charakter konkursowy; poddawane są obiektywnej ocenie komisji (skład komisji wyznaczają władze wydziału). Egzaminy są punktowane według jednolitej, wspólnej dla wszystkich skali ocen. Po każdym etapie egzaminów uzyskane wyniki są podawane kandydatom. Na Studia I stopnia kandydaci zdają egzaminy z: kształcenia słuchu, predyspozycji manualnych i głosowych, gry na fortepianie i na wybranym instrumencie. Na studia II st. kandydaci zdają egzaminy z: dyrygowania, emisji głosu oraz przeprowadzana jest rozmowa kwalifikacyjna. Zakres egzaminu nie jest zróżnicowany w zależności od specjalności: Edukacja i animacja muzyczna oraz Dyrygentura chórów i zespołów instrumentalnych, choć program studiów wyraźnie rozgranicza kompetencje absolwenta oraz wymagania stawiane studentom. Warunki rekrutacji są jednakowe dla wszystkich kandydatów i tym samym zapewniają im równe szanse w możliwości podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku.

1.6.2. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, zgodnie z zaleceniami MNiSW – ustawa Prawo o Szkolnictwie Wyższym od roku akademickiego 2014/2015, uchwałą Senatu AM w Łodzi zostały zatwierdzone. Według przyjętego regulaminu, weryfikacji efektów uczenia się dokonują Komisje Wydziałowe powoływane każdego roku akademickiego przez Rady Wydziałów do 30 marca danego roku. W pracach komisji mogą uczestniczyć nauczyciele akademicy reprezentujący dany obszar kształcenia. Weryfikacja obejmuje zarówno wszystkie wymagane dokumenty jak i wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne posiadane przez kandydata. Szczegółowy sposób i zakres weryfikacji efektów uczenia się określa Komisja po zapoznaniu się z dokumentacją kandydata. Weryfikacja efektów uczenia się może być dokonana w formie egzaminu ustnego, pisemnego lub wykonania programu artystycznego. Zaprezentowane umiejętności i wiedza zestawiane są z osiąganymi w procesie kształcenia efektami w Akademii. Na tej podstawie kandydat otrzymuje zaświadczenie określające w wyrażonej wartości procentowej, uznanie efektów uczenia się zdobytych poza systemem studiów (załącznik do zaświadczenia stanowi tabela z uznanymi efektami dla kierunku studiów). Osoby, którym uznano efekty uczenia się mogą zostać przyjęte na studia na podstawie wyników uzyskanych w trybie egzaminu wstępnego określonego w Regulaminie postępowania rekrutacyjnego na studia w AM w Łodzi. W przypadku pozytywnego rozstrzygnięcia egzaminów wstępnych, zakres realizacji programu studiów określa Dziekan. Regulamin potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów dostępny jest na stronie internetowej AM w Łodzi w zakładce Dla kandydata. Do chwili obecnej nie ma złożonych wniosków o przeprowadzenie procedury potwierdzających efektów uczenia się zdobytych poza Uczelnią.

1.7.1. Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia na każdym etapie procesu kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów. Ocena jest dokonywana w formie egzaminów, zaliczeń i zaliczeń ze stopniem. W przypadku przedmiotów kierunkowych odbywają się egzaminy komisyjne na końcu każdego semestru, a studenci są oceniani na podstawie postępów w nauce. Egzaminy i zaliczenia umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej i praktyce zawodowej. Informacje na temat systemu oceny efektów kształcenia i sposobów weryfikacji zakładanych

celów są podane w sylabusach (dostępnych na stronie internetowej Akademii), które zawierają precyzyjnie sformułowane kryteria zaliczenia oraz wymagania egzaminacyjne.

Możliwość sprawdzenia stopnia osiągnięcia efektów przez studentów dają: analiza ocen uzyskanych z egzaminów oraz wynik pracy dyplomowej składającej się z części artystycznej (dyrygowanie), części praktycznej: przeprowadzenie lekcji i z pracy pisemnej oraz egzaminu (obrony) związanego z kierunkiem studiów. Wynik analizy ocen uzyskanych przez studentów z egzaminów i egzaminu dyplomowego potwierdza, iż studenci na I stopniu studiów w większości uzyskali bardzo dobre oraz dobre oceny; studenci na II st. studiów uzyskali w większości bardzo dobre i dobre oceny, zanotowano nieliczne oceny dostateczne.

Egzamin dyplomowy składa się z części artystycznej, lekcji pokazowej i pracy pisemnej, a ich forma i tematyka są zgodne z koncepcją kształcenia i profilem, a także z obszarem sztuki do którego odnoszą się efekty kształcenia sformułowane dla ocenianego kierunku.

Pisemne prace dyplomowe prezentują poziom zadowalający: spełniają wymagania określone dla ocenianego kierunku, odpowiadają poziomowi kształcenia i profilowi ogólnoakademickiemu. Tematy są zgodne z efektami kształcenia sformułowanymi dla ocenianego kierunku oraz ogólnoakademickim profilem studiów, treść i struktura prac wynikają z tematu, rozważania prowadzone są w oparciu o metody badawcze, stosowana terminologia jest prawidłowo wykorzystana, język wypowiedzi również nie budzi zastrzeżeń. Natomiast mniej satysfakcjonujące są: opinie promotorów oraz recenzje. Zawierają one lakoniczne, ogólne sformułowania ograniczające wypowiedź do kilku zdań. Brakuje też oceny (stopnia) wystawionej przez promotora.

Także formularze wykorzystywane do sprawdzania i oceny osiągnięcia przez studentów efektów kształcenia (np. wzory recenzji) nie są dopracowane, np., nie wymagają podania stopnia i tytułu promotora oraz jego nazwiska (poza często nieczytelnym podpisem).

Weryfikacji stopnia przestrzegania zasad poszanowania własności intelektualnej służy wdrożona od roku akademickiego 2015/2016 procedura antyplagiatowa.

1.7.2. Informacje na temat systemu oceniania student otrzymuje od nauczyciela akademickiego prowadzącego dany przedmiot w formie sylabusu. System zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników. Zasady oceniania są przejrzyste, a wymagania egzaminacyjne opisane w sylabusach. Ocena stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia (skala ocen 1-25) koresponduje ze spełnieniem określonych kryteriów zaliczenia przedmiotu i programu studiów. Komisje egzaminacyjne dokonują oceny postępów czynionych przez studentów w oparciu o zapisy zawarte w sylabusach. Ocena dokonywana jest drogą konsensusu wszystkich członków komisji.

System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest bezstronny i zapewnia warunki równego traktowania studentów.

3. Uzasadnienie oceny

1.1. Analiza przedstawionych przez Uczelnię dokumentów, a także wnioski z wizytacji pozwalają stwierdzić, że w planach rozwoju kierunku uwzględniono tendencje zachodzące w obszarze sztuki, a także w dziedzinie sztuki muzycznej, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku: edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej. Pracownicy i studenci inicjują i realizują działalność artystyczną (liczne koncerty) i naukową (konferencje, publikacje) o zasięgu krajowym i międzynarodowym, a także działania na rzecz społeczności lokalnej (projekty artystyczne, publikacje). Władze ocenianego kierunku analizują potrzeby otoczenia społecznego dostosowując zarówno działalność, jak i programy

nauczania do zmieniających się realiów rynku pracy. Realizowana jest również indywidualizacja procesu dydaktycznego, zgodnie z założeniem relacji: mistrz – uczeń. Ocenie roli i miejsca kierunku w środowisku lokalnym służą też prowadzone spotkania z osobami będącymi interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi.

1.2. Plany rozwoju kierunku uwzględniają tendencje zmian zachodzących w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych, z których kierunek się wywodzi, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społecznego, które reguluje rynek pracy.

Strategia rozwoju dyscypliny: edukacja artystyczna w zakresie sztuk muzycznych ukierunkowana jest na: doskonalenie kompetencji kadry naukowo-dydaktycznej, doskonalenie jakości kształcenia z uwzględnieniem zmian zachodzących na rynku pracy oraz kontynuację współpracy z instytucjami regionu w zakresie edukacji muzycznej.

1.3 Jednostka przyporządkowała w sposób prawidłowy oceniany kierunek studiów do obszaru kształcenia oraz wskazała dziedzinę, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku. Ponadto uzupełnieniem oferty dydaktycznej i kierunkowych efektów kształcenia są moduły/przedmioty, zawierające treści fakultatywne z różnych dziedzin wiedzy, jak również z zakresu technologii informacyjnych, oraz przedmioty humanistyczne, a także studium pedagogiczne.

1.4. Efekty kształcenia zakładane dla kierunku studiów *edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej* są spójne z efektami kształcenia dla obszaru sztuki, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do których kierunek ten został przyporządkowany; zostały sformułowane w sposób jasny i zrozumiały. Efekty kształcenia są także zgodne ze standardami kształcenia przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. pozycja 572 z późn. zm.). Efekty kształcenia stanowią cele dydaktyczne przyjęte jako rezultat końcowy w dydaktyce (zamieszczone w sylabusach); uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych do prowadzenia działalności badawczej, praktyki zawodowej oraz podejmowania kolejnych etapów kształcenia.

1.5. Program studiów opracowany dla ocenianego kierunku studiów oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określonego dla kierunku *edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej* o profilu ogólnoakademickim.

1.6. Rekrutacja przeprowadzana jest prawidłowo poza zastrzeżeniami sformułowanymi w zaleceniach. Także zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, są zgodne z zaleceniami MNiSW.

1.7. System sprawdzania i oceniania przyjęty dla kierunku umożliwia nadzór nad procesem uczenia się oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studenta zakładanych efektów kształcenia. Uzyskane przez studentów oceny oraz poziom merytoryczny prac pisemnych i dyplomów artystycznych są satysfakcjonujące.

4. Zalecenia

- Należy zwiększyć udział pracowników naukowo-dydaktycznych i studentów kierunku edukacja artystyczna w wymianie międzynarodowej w ramach programu Erasmus +.
- Zaleca się zróżnicowanie zakresu egzaminu rekrutacyjnego w zależności od specjalności: *Edukacja i animacja muzyczna* oraz *Dyrygentura chórów i zespołów instrumentalnych*, bowiem program studiów wyraźnie rozgranicza kompetencje absolwenta oraz wymagania stawiane studentom.
- Należy dopracować formularze związane z przebiegiem egzaminów dyplomowych oraz z poszczególnych jego elementów zgodnie z uwagami ujętymi w raporcie oraz doskonalić proces recenzowania prac dyplomowych.
- Należy doprecyzować w planach studiów i innych dokumentach stosowany zapis „zespoły instrumentalne”

2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia

2.1 Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy-zapewniający realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim, a ich liczba jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku.*

2.2 Dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. W przypadku, gdy zajęcia realizowane są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, kadra dydaktyczna jest przygotowana do prowadzenia zajęć w tej formie.*

2.3 Prowadzona polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej.

2.4 Jednostka prowadzi badania naukowe w zakresie obszaru/obszarów wiedzy, odpowiadającego/odpowiadających obszarowi/obszaram kształcenia, do którego/których został przyporządkowany kierunek, a także w dziedzinie/dziedzinach nauki oraz dyscyplinie/dyscyplinach naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.*

2.5 Rezultaty prowadzonych w jednostce badań naukowych są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz w jego realizacji.

1. Ocena: W PEŁNI

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

2.1. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r., poz. 1370) minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia w obszarze kształcenia, w zakresie sztuki – stanowi co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej trzech nauczycieli akademickich

posiadających stopień naukowy doktora (paragraf 14, ust. 6), natomiast dla studiów drugiego stopnia minimum kadrowe stanowi co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej czterech nauczycieli akademickich legitymujących się stopniem naukowym doktora (paragraf 14, ust. 6). Do minimum kadrowego Uczelnia zadeklarowała dla studiów pierwszego stopnia: trzech samodzielnych pracowników naukowo – dydaktycznych; profesorów lub doktorów habilitowanych i czterech doktorów. Dla studiów drugiego stopnia - czterech samodzielnych pracowników naukowo – dydaktycznych i cztery osoby posiadające stopień doktora. Uczelnia – zgodnie z art. 9a ust. 1 Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym – zaliczyła do minimum kadrowego osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy. Dla wszystkich nauczycieli akademickich zadeklarowanych do minimum kadrowego Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy. Z analizy obciążenia dydaktycznego wynika, że wszystkie te osoby spełniają warunki określone w paragrafie 13 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia, a także – zgodnie z paragrafem 13 ust. 2 – spełniają warunek zatrudnienia w Uczelni nie krócej, niż od początku semestru studiów. Żaden z nauczycieli akademickich zgłoszonych do minimum kadrowego nie przekroczył limitu zaliczania go do minimum kadrowego określonego w art. 112a ust. 1-2 Ustawy: Prawo o szkolnictwie wyższym.

Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe na ocenianym kierunku jest zgodna z wymogami określonymi dla kierunku. Dwie osoby spośród podanych dziewięciu, nie posiadają co prawda kwalifikacji z obszaru sztuki, ale ich bardzo bogaty i niezwykle znaczący dorobek naukowy z punktu widzenia potrzeb ocenianego kierunku należy zaliczyć, jako szczególne osiągnięcia w ocenianej dziedzinie i zakwalifikować - jako zgodne z przyjętymi zasadami kwalifikacji pedagogów do minimum kadrowego, zgodnie z paragrafem 12.1 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego określonego dla kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim, jeżeli posiada zapewniający realizację programu studiów dorobek naukowy lub artystyczny w obszarze odpowiadającym obszarowi kształcenia wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie dyscypliny naukowej lub artystycznej, do których odnoszą się efekty kształcenia przyjęte dla tego kierunku.

Na podstawie przedłożonych przez Uczelnię dokumentów można stwierdzić, że wszyscy nauczyciele akademicy zgłoszeni do minimum kadrowego posiadają odpowiedni dorobek artystyczny/naukowy, zgodny z obszarem sztuki i odpowiadający obszarowi kształcenia wskazanemu dla ocenianego kierunku.

Zespół Oceniający PKA biorąc pod uwagę dorobek naukowy i artystyczny, obciążenia dydaktyczne, formę zatrudnienia, złożone oświadczenia, do minimum kadrowego zalicza wszystkie zgłoszone przez uczelnię osoby czyli 9 nauczycieli akademickich w tym 4 samodzielnych nauczycieli akademickich do minimum kadrowego studiów I i II stopnia, 3 doktorów do studiów I i II stopnia oraz 1 doktora do studiów I stopnia i 1 doktora do studiów II stopnia. Zatem wymagania minimum kadrowego dla kierunku *edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej* na poziomie studiów I i II stopnia są spełnione.

Stopień kwalifikacji nauczycieli akademickich i ich dorobek artystyczny oraz naukowy odpowiadają w pełni stawianym wymogom i zapewniają odpowiednią realizację programu studiów na ocenianym kierunku.

Sytuacja osób wliczonych do minimum kadrowego na ocenianym kierunku jest stabilna, a zmiany, jakie zachodziły w ostatnim czasie rokują dalsze awanse zawodowe (przewody habilitacyjne, wnioski o tytuły profesorskie).

Wizytowany kierunek przyporządkowany jest do obszaru sztuki, gdzie zakłada się, że liczba

nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego w stosunku do liczby studentów na danym kierunku nie może być mniejsza niż 1:25. Oceniany kierunek spełnia ten warunek. Na dziewięciu nauczycieli akademickich zgłoszonych do minimum przypada trzydziestu dziewięciu studentów, co stanowi 1: 4.4.

W minimum kadrowym reprezentowane są dyscypliny odpowiadające obszarowi w zakresie sztuki oraz dziedzinie sztuki muzyczne w którym umiejscowiony jest oceniany kierunek. Jako zalecenie należy wskazać konieczność realizacji przewodów habilitacyjnych przez osoby, które obecnie posiadają jedynie stopień doktora.

2.2. W procesie dydaktycznym prowadzonym na ocenianym kierunku bierze udział 37 nauczycieli akademickich, z czego dziewięć osób wliczonych jest do minimum kadrowego. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna zarówno z efektami kształcenia, jak i programem studiów.

Dorobek naukowy pracowników naukowo – dydaktycznych prowadzących zajęcia w ocenianej jednostce to publikacje związane z wykonawstwem muzycznym, twórczością muzyczną, zagadnieniami dotyczącymi teorii muzyki, psychologii muzyki, edukacji muzycznej i szeroko rozumianej kultury muzycznej. Publikacje te są dostępne na rynku ogólnopolskim. W omawianym dorobku znajdują się również kompozycje wydane w postaci partytur, artykuły naukowe obejmujące zagadnienia z zakresu teorii muzyki, edukacji muzycznej, psychologii muzyki, czy wykonawstwa muzycznego.

Dorobek nauczycieli akademickich pracujących w ocenianej jednostce obejmuje także działalność artystyczną w postaci licznych koncertowych prezentacji publicznych. Najczęściej osoby te występują w charakterze dyrygentów - w koncertach chóralnych, czy wokalnie – instrumentalnych, realizują wiele nagrań płytowych i archiwalnych, uczestniczą w projektach międzynarodowych, są członkami komisji oceniających, którym często przewodniczą (np. jury konkursów chóralnych), zapraszani są do różnych gremiów eksperckich.

Analiza dokumentacji przedstawionej przez jednostkę jednoznacznie wskazuje, że kwalifikacje oraz dorobek naukowy i artystyczny – wynikający z prowadzonych badań przez kadrę naukowo – dydaktyczną ocenianego kierunku w pełni odpowiada stawianym wymogom i jest zgodny z efektami kształcenia określonymi dla kierunku, jak również z programem studiów. Dorobek nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku studiów obejmuje obszar sztuki i zagadnienia naukowe zgodne z profilem kształcenia na kierunku: edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej

Kierunek nie prowadzi kształcenia na odległość.

Zajęcia dydaktyczne są prawidłowo obsadzone, co gwarantuje studentom osiągnięcie założonych efektów kształcenia. Występuje pełna zgodność pomiędzy reprezentowanymi przez kadrę dydaktyczną dyscyplinami a treściami efektów kształcenia poszczególnych modułów/przedmiotów. Jak wynika z dokumentacji i materiałów przedstawionych przez jednostkę moduły zajęć są ściśle związane z prowadzonymi badaniami w dziedzinach właściwych dla ocenianego kierunku studiów. Znacząco służą one zdobywaniu przez studentów pogłębionej wiedzy, poszerzaniu umiejętności i kształtowaniu kompetencji społecznych. Są wprowadzeniem do podjęcia samodzielnych badań naukowych – zarówno dla studentów studiów pierwszego, jak i drugiego stopnia.

Zapewnia to przede wszystkim odpowiedni dobór kadry i odpowiednia struktura

kwalfikacji. Moduły zajęć na ocenianym kierunku są prowadzone przez nauczycieli akademickich o znaczącym dorobku, kwalfikacjach i kompetencjach. Świadczyć o tym mogą m.in. oceny uzyskiwane przez studentów na egzaminach dyplomowych. W czasie ostatniego egzaminu dyplomowego 12 osób otrzymało ocenę bardzo dobry (21-23 pkt.), 3 osoby ocenę dobry plus (19-20 pkt.) i 3 osoby ocenę dobry (16-18 pkt.).

Na ocenianym kierunku występuje pełna zgodność pomiędzy liczebnością kadry, obciążeniem dydaktycznym, kwalfikacjami kadry dydaktycznej a liczbą studentów, czy ilością godzin dydaktycznych. Wyraźnie widoczny jest też związek pomiędzy prowadzonymi badaniami a modułami zajęć.

Liczba kadry naukowo – dydaktycznej, jest dostosowana do liczby studentów przy widocznych założeniach kształcenia w relacjach: mistrz – uczeń.

Hospitowane zajęcia (załącznik nr 6) potwierdzają wysoki, odpowiedni dla ocenianego kierunku poziom kwalfikacji nauczycieli akademickich, których badania naukowe owocujące publikacjami i osiągnięciami zawodowymi, a także wysokie kompetencje pedagogiczne pozwalają studentom uzyskiwać odpowiednie i zakładane efekty kształcenia – jeszcze w trakcie zajęć.

Na ocenianym kierunku studiów prowadzone są badania naukowe ściśle korespondujące z realizowaną dydaktyką. Idea ta koncentruje się m.in. w następujących obszarach badawczych: *Konteksty sztuki Dyrygenckiej, Funkcje umysłu muzycznego; percepcja – pamięć – wyobraźnia, Rola głosu w pracy nauczyciela muzyki i dyrygenta chóru.*

Na zebraniu z kadrą naukowo – dydaktyczną ocenianego kierunku, pracownicy odnosili się do funkcjonowania kierunku, określając jego znaczenie dla środowiska lokalnego, podkreślali dobry poziom przygotowania absolwentów, czego dowodem jest ich zatrudnianie w placówkach kultury i oświaty na terenie miasta i regionu. Starali się podkreślić wagę kierunku ze względu na jego wszechstronność i swoistą uniwersalność. Pojawił się także głos podnoszący znaczenie i argumentujący wysoki poziom kształcenia w Akademii Muzycznej (w stosunku do uniwersytetów), jak i opinia, że niestety w stosunku do niektórych przedmiotów wprowadzono oszczędności, a więc redukcję godzin, co spowodowało konieczność zmian programowych. Spotkanie, jak i cała wizytacja odbyły się w bardzo przyjemnej atmosferze, pracownicy naukowo – dydaktyczni bardzo chętnie podejmowali dyskusję na tematy związane z profilem kształcenia, uprawnieniami i losem absolwentów kierunku, prowadzonymi przez nich działaniami artystycznymi, naukowymi i dydaktycznymi. Na zebraniu podkreślano także znaczenie współpracy, jaką oceniany kierunek prowadzi zarówno z innymi uczelniami tego typu w Polsce, szkołami muzycznymi oraz różnego rodzaju instytucjami i stowarzyszeniami kulturalnymi w regionie.

2.3. W wizytowanej jednostce polityka kadrowa jest w pełni spójna z przyjętą koncepcją kształcenia i planami rozwoju. Kryteria doboru nauczycieli akademickich, ich ocena i system wspierania pracowników naukowo – dydaktycznych nie budzą zastrzeżeń. W pełni satysfakcjonujące są: skala, zakres i zasięg kontaktów międzynarodowych utrzymywanych przez oceniany kierunek studiów. Nie zawsze jest to sformalizowana współpraca na płaszczyźnie programów np. takich jak Erasmus, ale kierunek bardzo pręźnie prowadzi współpracę, zarówno na płaszczyźnie artystycznej, jak i naukowej, co zgodne jest zarówno z profilem kierunku, jak i założeniami jego rozwoju, co sprzyja zarówno mobilności, jak i umiędzynarodowieniu.

Główne elementy prowadzonej przez wizytowaną Uczelnię polityki kadrowej to: konkursy

na stanowiska, które umożliwiają pozyskiwanie odpowiednich, wysoko wykwalifikowanych nauczycieli akademickich, a także hospitacje i przeprowadzanie procedury oceny kadry pedagogicznej. Analiza Raportu Samooceny oraz wizytacja na ocenianym kierunku pozwalają potwierdzić, że zgodnie z Ustawą o szkolnictwie wyższym, w AM w Łodzi regularnie dokonywana jest ocena kadry, przy czym profesorowie tytułarni oceniani są nie rzadziej, niż co 4 lata, a pozostali pracownicy dydaktyczno-naukowi i dydaktyczni - raz na 2 lata. Ostatnia ocena kadry w Uczelni na wszystkich wydziałach i kierunkach została przeprowadzona w grudniu 2014 roku. Oceny kadry w Uczelni dokonują Uczelniana Komisja Oceniająca, powoływana przez Senat oraz Wydziałowe Komisje Oceniające. Komisje wystawiają każdemu nauczycielowi akademickiemu ocenę po przeprowadzeniu szczegółowej analizy m. in. jego osiągnięć naukowych, artystycznych, dydaktycznych, biorąc pod uwagę także dyscyplinę pracy i jego postawę etycznie-moralną, czy uczestnictwo w pracach organizacyjnych Uczelni.

Jednym z kluczowych kryteriów oceny kadry pedagogicznej jest wynik *Studenckiej ankiety oceny nauczyciela akademickiego* przeprowadzonej anonimowo w roku 2012/2013 w formie papierowej oraz 2014/2015 w formie elektronicznej. Każdy z pedagogów został zapoznany z wynikami własnej ankiety studenckiej przez dziekana właściwej jednostki naukowej. W przypadku negatywnej oceny studenckiej, każdy z kierowników jednostki był zobowiązany do przeprowadzenia rozmowy z pracownikiem w celu wyjaśnienia sytuacji, rozwiązania powstałego problemu i wdrożenia programu naprawczego, a także poinformowaniu zainteresowanego o skutkach negatywnej oceny wyników ankiety w ramach jego oceny pracy.

O wysokim poziomie potencjału naukowego jednostki świadczy uzyskana podczas ostatniej oceny parametrycznej kategoria A, a także bogata i różnorodna aktywność naukowa i artystyczna jej pracowników. W ramach prac Katedry Edukacji Muzycznej realizowane są projekty badawcze z obszaru pedagogiki, psychologii, dyrygentury, co świadczy o umiejętnym łączeniu przez pedagogów pracujących na ocenianym kierunku praktyki w zakresie dydaktyki z aktywnością naukową i artystyczną oraz przekazywanie tych umiejętności studentom. Na szczególne podkreślenie zasługuje czynny udział studentów w realizowanych projektach, a także wykładach i koncertach organizowanych przez Katedrę Edukacji Muzycznej w ramach konferencji.

Prowadzona polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej.

Za planowanie i nadzór nad realizacją długofalowego rozwoju kadry dydaktyczno-naukowej na kierunku Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej odpowiedzialny jest Dziekan oraz Kierownik Katedry Edukacji Muzycznej, który przedstawia swoją politykę kadrową podczas obrad „Komisji ds. rozwoju kadry”, a następnie monitoruje proces awansu (postępowania przewodowe) lub zatrudnienia (np. konkursy na stanowiska). W jednostce realizowane są jedynie postępowania przewodowe w dyscyplinach kompozycja i teoria muzyki oraz rytmika i taniec, natomiast uzyskanie stopni doktora i doktora habilitowanego w dyscyplinie artystycznej Dyrygentura możliwe było do tej pory jedynie w innych jednostkach. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych umożliwiają środki uzyskiwane przez jednostkę w ramach dotacji statutowej MNiSW, które wykorzystywane są do finansowania badań oraz udziału w krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych.

Poprzez realizację różnorodnych projektów artystycznych, naukowych, czy dydaktycznych,

często o charakterze ogólnopolskim i międzynarodowym – Uczelnia stwarza pracownikom naukowo – dydaktycznym bardzo dobre warunki do upowszechniania rezultatów swoich badań. Dzięki udziałowi w koncertach, często o wieloosobowej obsadzie wykonawczej; pracownicy naukowo – dydaktyczni nawiązują kontakty zawodowe, a także mają okazję poznać najnowsze trendy i standardy występujące w obszarze, który reprezentują. W działania tego typu (np. koncerty chóralne) często zaangażowani są studenci, co dodatkowo owocuje w artystycznym aspekcie kształcenia przyszłych chórmistrzów, czy nauczycieli muzyki. Należy tu wyraźnie podkreślić, że wszystkie te działania mają charakter twórczy, czemu służy bardzo bogata i zróżnicowana oferta przedsięwzięć podejmowanych przez ocenianą jednostkę.

2.4. Pracownicy ocenianego kierunku studiów, często we współpracy z grupami studenckimi (chór) prowadzą badania odpowiadające w pełni obszarowi, do którego kierunek został zaliczony. Jest to działalność artystyczna oraz naukowa w zakresie obszaru sztuki, w dziedzinie – sztuki muzyczne. Rezultaty badań są prezentowane zarówno w postaci publicznych koncertów, jak i publikacji – większości dostępnych na rynku ogólnopolskim, a niekiedy także międzynarodowym. Miejscem na ich upublicznienie są także konferencje, sesje naukowe, czy seminaria, organizowane przez ocenianą jednostkę. Zarówno sam przebieg badań, jak i ich wyniki (a w rezultacie awanse zawodowe) są w pełni satysfakcjonujące; wykazują interdyscyplinarność, kompleksowość, odpowiednią metodologię. Gwarantują właściwe i oczekiwane efekty zarówno w sferze wiedzy, umiejętności, jak i kompetencji społecznych.

Działalność nauczycieli akademickich ocenianej jednostki obejmuje: udział w krajowych i międzynarodowych jury, dokonywanie nagrań radiowych i telewizyjnych, organizację i realizację konferencji naukowych. Wszystkie podejmowane przedsięwzięcia odbywają się z udziałem studentów. Niektóre z opisanych działań zarejestrowane są na płytach CD lub DVD. Na podstawie w/w działalności Jednostki w zakresie ocenianego kierunku można z całą pewnością stwierdzić, że w jednostce tej zarówno problematyka, kierunki i metodologia badań naukowych/artystycznych – są zgodne z zakresem obszaru kształcenia i odpowiadają obszarowi, oraz dziedzinie – sztuki muzyczne, do których został przyporządkowany kierunek: edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej. Bardzo istotnym walorem w prowadzonej działalności jest włączenie studentów do badań naukowych i artystycznych, a także do szeregu inicjatyw o charakterze interdyscyplinarnym, co niewątpliwie wpływa na rozwój studentów, gwarantując tym samym osiągnięcie przez nich oczekiwanych efektów kształcenia. Różnorodność, aktualność i wielokierunkowość podejmowanej problematyki poprzez wielowątkowe działania badawcze umożliwia studentom osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia i realizację programu studiów, w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych w pracy artystycznej i naukowej.

2.5. Prowadzone na ocenianym kierunku badania i ich wyniki mają niewątpliwie znaczący wpływ na obraną koncepcję kształcenia i założone plany rozwoju, a przede wszystkim program studiów, sposoby realizacji procesu dydaktycznego, w tym – form indywidualizacji nauczania w relacjach: mistrz – uczeń. Studenci aktywnie uczestniczą w badaniach prowadzonych przez jednostkę i są do tego w pełni przygotowani. Biorąc pod uwagę szczególne relacje pedagoga i studenta w indywidualnym procesie nauczania, obserwowanym na ocenianym kierunku, śmiało można stwierdzić, że sto procent studentów kierunku uczestniczy w badaniach kierowanych przez swoich pedagogów.

W ramach prowadzonej na ocenianym kierunku dydaktyki, jak i działań badawczych –

powstają prace dyplomowe obejmujące zagadnienia, które tematycznie są związane z obszarem sztuki, do którego przyporządkowany jest oceniany kierunek.

Rezultaty badań naukowych i artystycznych są bezpośrednio wykorzystywane w kształtowaniu koncepcji i samego procesu kształcenia. Ciągła aktualizacja działań badawczych i dostosowywanie ich nie tylko do potrzeb środowiska lokalnego, ale opracowywanie koncepcji o znaczeniu ogólnopolskim i międzynarodowym sprawiają, że istnieje ścisły związek i wyraźne zależności pomiędzy profilem dydaktycznym ocenianej jednostki i jej znaczeniem jako podmiotu prowadzącego badania naukowe/artystyczne.

Warto zaznaczyć, że bardzo istotna jest tu realizacja projektów artystycznych i naukowych, które przy udziale studentów znacząco uzupełniają program kształcenia, stając się jego wręcz nieodzownym elementem w przygotowaniu studentów do samodzielnej pracy zawodowej. Studenci są do tych działań bardzo dobrze przygotowani, o czym świadczą rezultaty w postaci koncertów, publikacji, czy nagrań.

Studenci ocenianego kierunku uczestniczą bardzo aktywnie w prowadzonych działaniach badawczych i artystycznych. Efektem są publikacje, koncerty, nagrania.

Jako bardzo dobry i znaczący w ocenie tych działań należy uznać wpływ międzynarodowych kontaktów, owocujący przedsięwzięciami artystycznymi oraz naukowymi, które mają również znaczenie w kształtowaniu koncepcji kształcenia, planów rozwoju ocenianej jednostki, czy osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia. Wszystko to służy realizacji zakładanego dla profilu studiów modelu kształcenia na zasadzie mistrz – uczeń, jako wzorcowego przykładu prowadzenia indywidualizacji w procesie edukacyjnym.

3. Uzasadnienie

- Liczba i struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe na ocenianym kierunku jest zgodna z wymogami określonymi dla kierunku.
- Wszyscy nauczyciele akademicy zgłoszeni do minimum kadrowego posiadają odpowiedni dorobek artystyczny/naukowy, zgodny z obszarem sztuki, dziedziną - sztuki muzyczne i odpowiadają tym samym obszarowi kształcenia wskazanemu dla ocenianego kierunku.
- Kwalifikacje nauczycieli akademickich ocenianego kierunku studiów są zgodne zarówno z efektami kształcenia, jak i programem studiów.
- W pełni zadawalające są: skala, zakres i zasięg kontaktów międzynarodowych utrzymywanych przez oceniany kierunek studiów.
- Prowadzone badania naukowe oraz działalność artystyczna są w pełni satysfakcjonujące i gwarantują właściwe efekty w sferze wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, a także mają znaczący wpływ na koncepcję kształcenia, plany rozwoju, programu studiów, czy sposoby realizacji procesu dydaktycznego.

4. Zalecenia:

Jako zalecenie należy wskazać konieczność realizacji przewodów habilitacyjnych (w szczególności w obszarze sztuki) przez osoby, które obecnie posiadają jedynie stopień doktora.

3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia

3.1 Jednostka współpracuje z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w szczególności w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, organizacji praktyk zawodowych, w przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku praktyki te zostały uwzględnione.*

3.2 W przypadku prowadzenia studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczne, gospodarcze lub kulturalne, sposób prowadzenia i organizację tych studiów określa porozumienie albo pisemna umowa zawarta pomiędzy uczelnią a danym podmiotem.*

1. Ocena W PEŁNI

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

3.1. Wydział, w tym pracownicy i studenci kierunku: edukacja artystyczna w zakresie sztuk muzycznych, współpracuje z otoczeniem społecznym i kulturalnym organizując lub współorganizując wydarzenia o charakterze kulturalnym oraz edukacyjnym na terenie miasta i regionu. Współpraca z instytucjami oświatowymi i kulturalnymi, przebiegająca na dwóch wymienionych wyżej płaszczyznach (kulturalnej i edukacyjnej), obejmuje następujące rodzaje aktywności: organizowanie koncertów różnego typu zespołów przez dyplomantów we współpracy z Muzeum Miasta Łodzi; udział studentów w próbach i koncertach Chóru Mieszanego Filharmonii Łódzkiej im. A. Rubinsteina w charakterze chórzystów; prowadzenie prób chórów towarzystw śpiewaczych działających na terenie Łodzi i okolic, prowadzenie prób chórów akademickich i szkolnych, prowadzenie prób orkiestr szkolnych oraz Zespołu Muzyki Narodów Słowiańskich „Bałajki” działającego przy Uniwersytecie Łódzkim, realizację projektów artystyczno-edukacyjnych (np. „Muzyczne ogródki dźwiękowe” we współpracy z Muzeum Miasta Łodzi); realizację projektów edukacyjnych i lekcji dyplomowych we współpracy z Gimnazjum nr 44 oraz SP 64 w Łodzi; udział studentów w projekcie „Baby boom-boom” w Filharmonii Łódzkiej.

Współpraca z wymienionymi instytucjami pozwala na wymianę doświadczeń, dyskusję nad efektami kształcenia, które są oczekiwane na rynku pracy. Wymienione rodzaje aktywności studentów poza uczelnią pozwalają na zewnętrzną ocenę efektów kształcenia i jednocześnie wpływają na weryfikację programów studiów (np. dostosowywanie praktyk studenckich do zdiagnozowanych potrzeb).

3.2. Wydział nie prowadzi studiów we współpracy lub udziałem podmiotów zewnętrznych.

3. Uzasadnienie

Wydział współpracuje z otoczeniem społecznym i kulturalnym, przede wszystkim z Muzeum Miasta Łodzi oraz Filharmonią Łódzką. Współpraca ta jednak nie jest sformalizowana; polega na realizacji wspólnych projektów, nie ma charakteru systematycznego.

Z kolei współpraca ze szkolnictwem miasta Łodzi i regionu również realizuje się w formie projektów edukacyjnych, z drugiej strony posiada jednak charakter ciągły i systemowy: w szkołach odbywają się praktyki studenckie oraz lekcje dyplomowe.

4. Zalecenia

Zaleca się podjęcie starań celem wprowadzenia systemowej współpracy z instytucjami artystycznymi, kulturalnymi oraz oświatowymi funkcjonującymi w mieście i województwie.

4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, a także prowadzenie badań naukowych

4.1 Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych, w tym laboratoriów badawczych ogólnych i specjalistycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, tj. liczby studentów oraz do prowadzonych badań naukowych. Jednostka zapewnia studentom dostęp do laboratoriów w celu wykonywania zadań wynikających z programu studiów oraz udziału w badaniach.*

4.2 Jednostka zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach, oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki.*

4.3 W przypadku, gdy prowadzone jest kształcenie na odległość, jednostka umożliwi studentom i nauczycielom akademickim dostęp do platformy edukacyjnej o funkcjonalnościach zapewniających co najmniej udostępnianie materiałów edukacyjnych (tekstowych i multimedialnych), personalizowanie dostępu studentów do zasobów i narzędzi platformy, komunikowanie się nauczyciela ze studentami oraz pomiędzy studentami, tworzenie warunków i narzędzi do pracy zespołowej, monitorowanie i ocenianie pracy studentów, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych i testów

1. Ocena **W PEŁNI**

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

4.1. Zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku odbywają się w budynku Regionalnego Ośrodka Kultury, Edukacji i Dokumentacji Muzycznej usytuowanego przy al. 1-go Maja 4, w bezpośrednim sąsiedztwie głównej siedziby Uczelni – zabytkowego Pałacu Karola Poznańskiego. Budynek ROKEiDM został oddany do użytkowania w październiku 2014 r., jego powierzchnia całkowita to 1 324,4 m²; powierzchnia dla potrzeb dydaktyki: 807,54 m². Obiekt powstał z połączenia dawnej kamienicy mieszkalnej, przebudowanej i zaadaptowanej do nowych celów, oraz zaprojektowanego od podstaw nowoczesnego budynku. Obydwie części łączy pokryte szklanym dachem patio (dawne podwórze), pełniące funkcję foyer, z przeszklonym szybem windowym otoczonym otwartą klatką schodową. Na czterech kondygnacjach nowego budynku znajdują się: biblioteka i fonoteka, archiwum, sala kameralna dla 180 osób, studio nagrań i laboratorium dźwiękowe, pracownie językowe, pracownie komputerowe, nowoczesna pracownia kształcenia słuchu i badań nad percepcją słuchową dzieła muzycznego, pracownie przeznaczone na realizację inicjatyw kulturalnych.

Akademia Muzyczna w Łodzi swoją główną siedzibę ma w zabytkowym pałacu przy ul. Gdańskiej 32 co tworzy unikalny klimat do studiowania i koncertowania. Obecnie trwają prace modernizacyjno-remontowe na terenie całego obiektu - zakończenie prac remontowych przewidywane jest na koniec 2016 roku. Realizacji projektów artystycznych służy budynek SALI KONCERTOWEJ mieszczący się przy ul. Żubradzkiej 2, oddany do użytkowania w październiku 2013 r. Jest to budynek czterokondygnacyjny, o powierzchni zabudowy: 5486 m²; kubaturze: 34 580 m³. Obiekt ma bogate zaplecze dydaktyczne w postaci sal ćwiczeniowych i sal prób. Budynek tworzy jeden zespół przestrzenny z istniejącym wcześniej Domem Studenckim, dzięki czemu powstał w ten sposób funkcjonalny kompleks, który znacznie zwiększa komfort i atrakcyjność studiowania w Akademii Muzycznej w Łodzi.

Stan, poziom, kompleksowość bazy dydaktycznej i naukowej w pełni odpowiadają potrzebom ocenianego kierunku i stwarzają studentom możliwości osiągnięcia efektów kształcenia określonych dla kierunku; zarówno w zakresie wiedzy, umiejętności, jak i kompetencji społecznych. Służą także prowadzonym badaniom naukowym i działalności artystycznej. Instrumentarium będące w dyspozycji Jednostki w pełni zabezpiecza wymagania procesu dydaktycznego ocenianego kierunku studiów.

Rozmiary infrastruktury dostosowane są do liczby pracowników kierunku oraz studentów.

Kadra naukowo – dydaktyczna oraz studenci posiadają dostęp do Internetu.

Wyposażenie sal dydaktycznych odpowiada potrzebom ocenianego kierunku. Baza dydaktyczna jaką dysponuje Jednostka dostosowana jest do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo, m.in. poprzez zastosowanie wind czy podjazdów. Zamontowane w windach komunikaty głosowe ułatwiają poruszanie się osobom niedowidzącym. Jednostka zapewnia także toaletę dostosowaną do potrzeb osób niepełnosprawnych.

4.2. Biblioteka (wypożyczalnia, czytelnia, magazyny nut i książek) oraz Fonoteka mieszczą się w gmachu przy al. 1-go Maja 4. Obecnie Biblioteka zajmuje powierzchnię ok. 330 m². Na zbiory Biblioteki składają się: nuty: **35350**; wol. książki: **11174** wol.; czasopisma: **62** tytuły; prace dyplomowe: **4435**; zbiory audiowizualne: **5470** jednostek (w większości płyty winylowe i CD). Razem: **56491** jednostek. Zbiory gromadzone są z uwzględnieniem potrzeb wykładowców i studentów Akademii. Zbiór nut to przede wszystkim europejska muzyka klasyczna wszystkich epok głównie twórców polskich i łódzkich ale także azjatyckich, amerykańskich, australijskich i arabskich. Księgozbiór to publikacje o tematyce muzycznej (z zakresu historii i teorii muzyki, tańca i choreografii, muzykoterapii oraz instrumentoznawstwa), a także psychologii, socjologii, pedagogiki, estetyki i historii sztuki. Zbiory audio i wideo obejmują nagrania muzyki poważnej. Informacja o zbiorach dostępna jest w katalogach elektronicznych tworzonych w komputerowym systemie bibliotecznym *Symphony*. Od 01.10.2015 r. działa moduł systemu bibliotecznego umożliwiający wykonanie wszystkich czynności związanych z wypożyczeniem i zwrotem danej pozycji drogą elektroniczną. Biblioteka realizuje także zamówienia specjalne, sprowadzając trudno dostępne publikacje z innych placówek na terenie Polski przez wypożyczalnię. Poza zbiorami będącymi własnością uczelni, pracownicy i studenci mogą korzystać z następujących zasobów licencjonowanych:

Naxos Music Library – baza oferująca możliwość wysłuchania online nagrań głównie muzyki poważnej z ponad 750 wytwórni płytowych z całego świata – obecnie (styczeń 2016) w bazie znajduje się ok. 120 tys. płyt; *Naxos Video Library* – baza oferująca możliwość obejrzenia online rejestracji wideo koncertów, przedstawień baletowych i operowych, a także filmów dokumentalnych poświęconych kompozytorom i wykonawcom – obecnie (styczeń 2016) w bazie znajduje się ponad 2,5 tys. filmów; *Kolekcja Oxford Journals – Arts & Humanities* - Czasopisma wydawane przez *Oxford University Press* – Kolekcja oferująca

dostęp do 64 czasopism, w tym czasopism muzycznych. Zasób obejmuje pełne teksty artykułów od 1997 r.; *Wirtualna Biblioteka Nauki*; *Bazy bibliograficzne Biblioteki Narodowej*; *Federacja Bibliotek Cyfrowych*; *Europeana*; *Directory of Open Access Journals*; *Directory of Open Access Repositories*.

4.3. Jednostka nie prowadzi kształcenia na odległość

3. Uzasadnienie

- Jednostka w pełni zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych.

- Baza lokalowa dostępna dla ocenianego kierunku jak i instrumentarium w pełni zaspokajają potrzeby prowadzonej dydaktyki, działalności naukowej i artystycznej.

- Biblioteka (wypożyczalnia, czytelnia, magazyny nut i książek) oraz Fonoteka zawierają odpowiednie zbiory książek, materiałów nutowych, nagrań. W Uczelni działa moduł systemu bibliotecznego umożliwiający wykonanie wszystkich czynności związanych z wypożyczeniem i zwrotem danej pozycji drogą elektroniczną. Biblioteka realizuje także zamówienia specjalne, sprowadzając trudno dostępne publikacje z innych placówek na terenie Polski.

4. Zalecenia

BRAK

5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy

5.1 Pomoc naukowa, dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów, poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i skutecznym osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności badawczych, także poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość jednostka zapewnia wsparcie organizacyjne, techniczne i metodyczne w zakresie uczestniczenia w e-zajęciach

5.2 Jednostka stworzyła warunki do udziału studentów w krajowych i międzynarodowych programach mobilności, w tym poprzez organizację procesu kształcenia umożliwiającą wymianę krajową i międzynarodową oraz nawiązywanie kontaktów ze środowiskiem naukowym

5.3 Jednostka wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach ze środowiskiem akademickim, z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy, w szczególności, współpracując z instytucjami działającymi na tym rynku

5.4 Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne, umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia oraz w badaniach naukowych.

5.5 Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

1. Ocena: W PEŁNI

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

5.1. Ze względu na specyfikę wizytowanego kierunku oraz opiekę pedagoga nad studentem kontakt student-nauczyciel akademicki jest stały i bezpośredni, a konsultacje w opinii studentów dostosowane są do ich potrzeb. W razie jakichkolwiek dodatkowych potrzeb studenci mają możliwość kontaktu z nauczycielami akademickimi bezpośrednio lub za pośrednictwem drogi elektronicznej.

Studenci wizytowanego kierunku obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA wyrazili opinię, iż ewentualne skargi i wnioski zgłaszają bezpośrednio do swoich pedagogów lub Władz Jednostki.

Z opinii studentów wynika, iż literatura zalecana przez nauczycieli akademickich w sylabusach jest dostępna w bibliotece Uczelni, a także przydatna im do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.

Obrona egzaminu dyplomowego ze względu na specyfikę wizytowanego kierunku studiów obejmuje koncert dyplomowy oraz lekcje dyplomową. Opiekunem naukowym pełniącym funkcje promotora jest współpracujący ze studentem od początku procesu kształcenia pedagog.

Studenci wizytowanego kierunku studiów biorą czynny udział w pracach 2 kół naukowych: Koła Naukowego Edukacji Muzycznej i Koła Naukowego Dyrygentów.

System pomocy materialnej Jednostki regulowany jest przez Regulamin przyznawania pomocy materialnej, który przewiduje świadczenia zgodne z art. 173 ustawy z dnia 27 lipca 2005 roku Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. 2012 poz. 572 z późn. zm). Stypendia socjalne, specjalne dla osób niepełnosprawnych oraz zapomogi przyznawane są na wniosek zainteresowanego studenta przez Komisję Stypendialną, której skład w większości stanowią studenci. Stypendia rektora dla najlepszych studentów oraz wnioski o ponowne rozpatrzenie sprawy kierowane są do Rektora Jednostki. Odwołania od decyzji Komisji Stypendialnej rozpatruje Odwoławcza Komisja Stypendialna, której skład w większości stanowią studenci. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA wyrazili opinię, iż zasady przyznawanie stypendiów są im znane.

5.2. W ciągu ostatnich 3 lat akademickich w międzynarodowej wymianie studenckiej udział wzięła tylko 1 osoba, w roku akademickim 2013/2014. Studenci wizytowanego kierunku nie mają natomiast możliwości udziału w krajowych wymianach studenckich. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA wyrazili opinię, iż niewielki odsetek osób biorących udział w wymianach wynika z wygórowanych wymagań stawianych przez Jednostkę, a także niedostępnością informacji nt. takiej możliwości. Studenci zwrócili również uwagę na fakt, iż osoby, które dotychczas uczestniczyły w wymianie międzynarodowej miały duże trudności z zaliczeniem przedmiotów obowiązujących w danych semestrze studiów.

5.3. W Jednostce funkcjonuje Biuro Karier wspierające studentów w wejściu na rynek pracy oraz Biuro Wydarzeń Artystycznych wspierające studentów w poszukiwaniu zatrudnienia przy wykonywaniu koncertów. Z opinii studentów wynika, że Biura te nie na zadowalającym poziomie pełnią swoje funkcje, jednakże ze względu na specyfikę wizytowanego kierunku studiów wejście na rynek pracy najbardziej ułatwia studentom pedagog i jego współpraca ze środowiskiem artystycznym.

Studenci wizytowanego kierunku studiów nawiązują kontakt z otoczeniem społeczno-gospodarczym poprzez realizację praktyk zawodowych oraz współpracę w ramach wydarzeń

artystycznych. Dodatkowo w budynku Jednostki znajduje się tablica informacyjna udostępniona dla firm/organizacji w celu udostępniania ich ofert pracy, współpracy, staży i praktyk.

Przedstawiciele Samorządu Studenckiego wyrazili opinię, iż Jednostka zapewnia im odpowiednie zaplecze materialno-socjalne.

5.4. Z informacji przedstawionej przez Władze Uczelni wynika, iż w Jednostce nie funkcjonuje osoba odpowiedzialna za wsparcie studentów niepełnosprawnych, ponieważ dotychczas nie było takiej potrzeby. Obecnie na wizytowanym kierunku studiów nie kształcą się studenci z niepełnosprawnością. Z informacji przedstawionych przez Władze Jednostki wynika, iż Jednostka przyjmuje założenie, że ze względu na specyfikę wizytowanego kierunku studiów osoby niepełnosprawne objęte są indywidualną opieką i wsparciem m.in. pedagogów zależnie od ich potrzeb.

5.5. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA wyrazili opinię, iż osoby pracujące w jednostkach administracyjnych Uczelni są kompetentne i rzetelne. Zwrócili jednakże uwagę na fakt zbyt krótkiego otwarcia dziekanatu i jego niedostępności dla studentów w środy. Ponadto studenci zaproponowali, aby dziekanat w godzinach popołudniowych był dla nich otwarty więcej niż tylko raz w tygodniu. Studenci zwrócili uwagę, że niejednokrotnie załatwienie sprawy w dziekanacie wiąże się z opuszczeniem zajęć lub praktyk ze względu na godziny pracy niedostosowane do ich potrzeb.

Studenci wizytowanego kierunku studiów mają zapewniony dostęp do wszelkich informacji związanych z procesem kształcenia, tokiem studiów, sprawami finansowymi i materialnymi zarówno za pomocą strony internetowej Jednostki, jak i pracowników dziekanatu.

3. Uzasadnienie

Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się i wchodzenia na rynek pracy.

4. Zalecenia

-Rekomenduje się przeprowadzenie analizy sytuacji związanej z wymianami międzynarodowymi studentów i wprowadzenie działań naprawczych mających na celu zwiększenie udziału studentów w wymianach międzynarodowych.

- Rekomenduje się przeprowadzenie analizy godzin otwarcia dziekanatu oraz poznanie opinii studentów na ten temat.

6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów

6.1 Jednostka, mając na uwadze politykę jakości, wdrożyła wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie, przy uwzględnieniu:*

6.1.1. projektowania efektów kształcenia i ich zmian oraz udziału w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych,*

6.1.2 monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania,

- 6.1.3 weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania,*
- 6.1.4 zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów,
- 6.1.5. wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia,*
- 6.1.6. kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, oraz prowadzonej polityki kadrowej,*
- 6.1.7. wykorzystania wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej,
- 6.1.8. zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz środków wsparcia dla studentów,
- 6.1.9 sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia,
- 6.1.10. dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach
- 6.2. Jednostka dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia systemu.

1. Ocena: W PEŁNI

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

6.1. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia Akademii Muzycznej im. Grażyny i Kiejstuty Bacewiczów w Łodzi został wprowadzony w Uczelni 8 grudnia 2008 roku uchwałą Senatu nr 39/2008, a następnie zmodyfikowany w roku 2011 i 2013- uchwała Senatu nr 17/2011 z dnia 28 września 2011 roku oraz nr 27/2013 z dnia 18 września 2013 r. W uchwałach tych określono założenia i cele uczelnianego systemu, w zakresie tworzenia programów kształcenia, udzielania informacji o programach nauczania, jakości kształcenia i poziomie wykształcenia absolwentów, równoważności wymagać, zasad dyplomowania, oceny zajęć dydaktycznych, oceny pracowników naukowo-dydaktycznych i dydaktycznych, zasad zabezpieczających indywidualność studiowania, zasad zapewnienia rozwoju osobowego i artystycznego studenta, zasad współpracy w instytucjami kultury, innymi uczelniami i pracodawcami, kompetencji organów uczelni w zakresie realizacji wewnętrznego systemu zapewnienia jakości nauczania oraz tryb monitorowania karier absolwentów. Celem systemu jest podnoszenie jakości kształcenia, podniesienie rangi pracy dydaktycznej, zapewnienie rozwoju artystycznego studentów zmierzające do zapewnienia absolwentom Akademii udziału w rozwoju i tworzeniu kultury artystycznej. Do realizacji określonych celów oraz koordynacji działań jednostek organizacyjnych Akademii powołano Uczelnianą i Wydziałową Komisję ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Struktura organizacyjna systemu została określona na poziomie Uczelni oraz podstawowej jednostki organizacyjnej, która wskazuje na powiązanie między wszystkimi podmiotami biorącymi udział w zarządzaniu jakością, którymi są: Senat, Kolegium rektorskie, Wydziały, Rady Wydziałów, Dziekani/prodziekani, Katedry i Kierownicy Katedr, Samorząd Studencki i Studenci.

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia jest zbiorem zarządzeń Rektora, uchwałami Senatu i na poziomie Wydziału uchwałami Rady Wydziału. W dokumentach tych zawarte są ogólne zasady i procedury oceny poszczególnych obszarów jakości kształcenia. Podstawowymi narzędziami oceny są: raporty, analizy, sprawozdania, cykliczne przeglądy

programów kształcenia, proces ankietyzacji, hospitacje, arkusze ocen.

6.1.1 Jednostka wdrożyła wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zawierający „Reguły tworzenia programów kształcenia i nadzorowanie ich realizacji”, które umożliwiają interesariuszom wewnętrznym udział w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia, w tym efektów kształcenia. Proces projektowania i przeglądu efektów kształcenia odbywa się na poziomie Katedry odpowiedzialnej za merytoryczną stronę procesu dydaktycznego. Studenci oraz nauczyciele akademicy, jako interesariusze wewnętrzni mają możliwość wyrażenia swoich opinii poprzez liczne konsultacje i spotkania, a także przedstawiciele w Wydziałowej i Uczelnianej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, Radzie Wydziału, Samorządzie Studenckim oraz Senacie Uczelni. Samorząd studencki pełni rolę opiniodawczą programu kształcenia. W przypadku interesariuszy zewnętrznych nie wskazano potrzeby formalnego włączenia ich do prac nad programem i efektami kształcenia. Jednakże mając na celu dostosowanie efektów kształcenia do potrzeb rynku pracy zasięgnięto opinii praktyków- kadry aktywnej zawodowo, realizującej zajęcia na wizytowanym kierunku studiów, która zatrudniona w instytucjach kultury i szkołach muzycznych zapewnia na bieżąco przenikanie informacji o potrzebach rynku pracy. Ponadto działające w Uczelni Biuro Karier, wspomagając proces określenia efektów kształcenia, przeprowadziło badanie pod kątem posiadanej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, niezbędnych do podjęcia zatrudnienia wśród potencjalnych pracodawców. Ankieta została przesłana do 45 instytucji zatrudniających absolwentów Uczelni w formie on-line, w tym 14 Teatrów i Filharmonii z całej Polski oraz szkół muzycznych, ogólnokształcących, domów kultury i muzeów z województwa łódzkiego. Odpowiedzią Wydziału na zgłoszone w ramach powyższych działań postulaty było uruchomienie na kierunku *edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej* dwóch specjalności na poziomie studiów II stopnia: *Edukacja i Animacja Muzyczna* oraz *Dyrygentura Chórów i Zespołów Instrumentalnych*, jak również wprowadzenie do realizacji nowych przedmiotów takich jak: *Warsztaty dyrygenckie*, *Animacja muzyczna*, *Metodyka nauczania przedmiotów „Muzyka”* i *„Wiedza o kulturze”*, *Pedeutologia*, *Nowoczesne media w edukacji muzycznej*. Pojawienie się specjalności wymusiło także zmiany w treściach realizowanych w ramach przedmiotu *Dyrygowanie*, *Czytanie partytur* oraz *Improwizacja fortepianowa*. Zmianie uległa również struktura praktyk zawodowych oraz plany studiów. W wyniku rozmów przeprowadzonych podczas wizytacji z władzami jednostki oraz nauczycielami akademickimi wielokrotnie podkreślano, iż udział interesariuszy zewnętrznych w procesie projektowania i weryfikacji efektów kształcenia, kształtowania koncepcji kształcenia oraz budowy kultury jakości kształcenia nie jest sformalizowany, gdyż ukształtowane relacje umożliwiają stały kontakt z dyrektorami szkół muzycznych, przedszkoli oraz instytucji kulturalnych, chórmistrzami. Przepływ informacji odbywa się także podczas koncertów i innych wydarzeń muzycznych. Z kontaktów tych czerpie się doświadczenia i wiedzę w zakresie jakości osiągniętych efektów kształcenia. Wprowadzone efekty i programy kształcenia zostały zaopiniowane przez Samorząd Studencki oraz zatwierdzone przez Radę Wydziału i Senat Uczelni. Programy kształcenia były przedmiotem dyskusji w poszczególnych katedrach oraz konsultacji ze studentami.

W podejmowaniu decyzji dotyczących doskonalenia programów kształcenia istotne znaczenie mają sprawozdania z oceny jakości kształcenia zawierające opinie minimum kadrowego w zakresie oceny: dostosowania efektów kształcenia do potrzeb rynku pracy, realizacji programu kształcenia tj. treści merytorycznych, prawidłowości przeprowadzania egzaminów semestralnych i dyplomowych oraz poziomu ich oceniania. Ponadto sprawozdania zawierają propozycje dotyczące modyfikacji programu kształcenia, poziomu nauczania w odniesieniu do poprzedniego roku akademickiego oraz wnioski do realizacji w kolejnym roku akademickim.

6.1.2 W ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia stopień osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia jest systematycznie monitorowany. Za ten proces odpowiedzialny jest Dziekan Wydziału przy współudziale Kierownika Katedry oraz nauczycieli akademickich, ze szczególnym uwzględnieniem osób stanowiących minimum kadrowe. Podczas wizytacji do wglądu Zespołu PKA przedłożono sprawozdanie za rok akademicki 2014/2015, dotyczące oceny realizacji zakładanych efektów kształcenia. Za mierniki oceny stopnia osiągania efektów kształcenia przyjęto: *analizę rozkładu ocen, ocenę procesu dyplomowania, skalę odsiewu studentów, konsultacje z opiekunem praktyk z ramienia Uczelni oraz z ramienia jednostki, w której odbywały się praktyki, poziom reprezentowania zrealizowanych efektów kształcenia w ramach edycji sesji Musica Moderna, prezentacji artystycznych studentów podczas egzaminów dyplomowych zespołów wokalnych i instrumentalnych, koncertów i innych wydarzeń*, podczas których studenci odnoszą znaczące sukcesy. Wyniki oceny są właściwie gromadzone w formie sprawozdania, analizowane przez nauczycieli akademickich, władze jednostki i Wydziałową Komisję ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz upowszechniane, gdyż podlegają omówieniu przez Dziekana Wydziału na posiedzeniu Rady Wydziału oraz podczas cyklicznie odbywających się spotkań ze studentami. W związku ze specyfiką Uczelni ocena stopnia realizacji efektów kształcenia przewidziana w wewnętrznym systemie zapewnienia jakości kształcenia posiada wiele wymiarów. Stąd jedną z najważniejszych w uczelniach artystycznych płaszczyzn oceny stopnia osiągnięcia efektów kształcenia jest ocena indywidualnych osiągnięć studenta. Formą potwierdzania efektów kształcenia są także praktyki zawodowe. Studenci wizytowanego kierunku odbywają praktykę pedagogiczną oraz zawodową, skoncentrowaną na nabywaniu doświadczenia artystycznego (dyrygowanie różnego typu zespołami wokalnymi i instrumentalnymi). Jednym z elementów systemu zapewnienia jakości kształcenia jest nieformalne określenie kryteriów oceny miejsc odbywania praktyk, oraz weryfikacja osiągniętych efektów kształcenia zdefiniowanych w sylabusie praktyk, co następuje w ścisłym porozumieniu z osobami prowadzącymi poszczególne etapy praktyk.

6.1.3. WSZJK obejmuje weryfikację osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć. Identyfikuje się także działania mające na celu wykrywanie i zapobieganie plagiatom. Poza tradycyjnymi metodami weryfikacji efektów kształcenia takimi jak zaliczenia, egzaminy z poszczególnych zajęć, które odbywają się w formie pisemnej lub ustnej, prowadzona jest weryfikacja efektów artystycznych w formie otwartych publicznych koncertów. Przyjęte sposoby realizacji efektów kształcenia oraz formy ich weryfikacji poddawane są systematycznej ocenie, które zazwyczaj uznawane są za właściwe. W efekcie działania WSZJK uznano za konieczne wprowadzenie zmian, które dotyczyły: egzaminu dyplomowego na studiach II stopnia, w przypadku którego realizację projektu artystycznego zamieniono na lekcję dyplomową ze względu na trudności natury metodologicznej; formy zaliczenia przedmiotu *Dyrygowanie* po I semestrze studiów, którą z zaliczenia zmieniono na egzamin. Powyższa zmiana dokonana była również w przypadku przedmiotu *Emisja głosu*. Zmian dokonano także w sekwencji przedmiotów np. przedmiot *Animacja muzyczna* został przeniesiony z II roku, studiów II stopnia na II semestr studiów I stopnia oraz *Pedeutologia* z II semestru I roku studiów II stopnia, na II semestr II roku studiów. Zgodnie ze specyfiką uczelni artystycznych stosowane są zewnętrzne formy weryfikacji efektów kształcenia poprzez publikacje naukowe studentów kierunku *edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej* oraz referaty wygłaszane na konferencjach naukowych. Podczas wizytacji władze Wydziału przedstawiły wykaz 5 publikacji naukowych studentów za lata 2011-2015 (w tym 2 autorstwa tej samej osoby), a także jedną publikację studenta wspólną z nauczycielem akademickim. Kolejną

ważną formą potwierdzania efektów kształcenia są międzynarodowe lub ogólnopolskie konkursy. Taka forma weryfikacji efektów została ujęta w tradycji funkcjonowania uczelni artystycznych, jak i systemach jakości kształcenia. Studenci wizytowanego kierunku studiów biorą udział w konkursach międzynarodowych, a uzyskane nagrody potwierdzają, iż efekty kształcenia są satysfakcjonujące na europejskim poziomie.

W ramach weryfikacji efektów kształcenia od roku akademickiego 2015/2016 wdrożono system antypalgiatowy, któremu obligatoryjnie podlega pisemna część pracy dyplomowej.

Weryfikacja efektów kształcenia odbywa się także podczas egzaminu dyplomowego. Regulamin studiów wskazuje, iż na kierunku *edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej* egzamin dyplomowy może mieć formę egzaminu otwartego i obejmuje: egzamin z dyrygowania (część A: dyrygowanie zespołem wokalnym i instrumentalnym, część B: egzamin z towarzyszeniem fortepianu), przeprowadzenie lekcji, pisemną pracę licencjacką/magisterską. A zatem składa się z trzech elementów: koncert publiczny prezentujący umiejętności dyrygowania zespołami wokalnymi i instrumentalnymi, pracę dyplomową oraz przeprowadzenie lekcji w gimnazjum w Łodzi w pracowni muzycznej, która jest własnością Uczelni i służy jako warsztaty metodyczne.

6.1.4 Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia określa procedury dotyczące zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów. Senat Uczelni Uchwałą nr 12/2015 z dnia 15.04.2015 r. zatwierdził Regulamin zaliczania efektów uczenia się w Akademii Muzycznej im. G. i K. Bacewiczów w Łodzi. Rada Wydziału Kompozycji, Teorii Muzyki, Dyrygentury, Rytmiki i Edukacji Muzycznej Uchwałą nr 10/2015 z dn. 20.04.2015 r. powołała Komisję ds. Potwierdzenia Efektów Kształcenia na Wydziale. Obowiązujący w Uczelni Regulamin określa: zakres kompetencji osób i gremiów odpowiedzialnych za przeprowadzenie postępowania mającego na celu potwierdzenie efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów (Wydziałowej Komisji ds. Potwierdzenia Efektów Uczenia się), w tym tryb odwoławczy, procedurę przyjęcia na studia wraz z wymaganą dokumentacją. Na wizytowanym kierunku studiów dotychczas nie korzystano z tejże procedury.

6.1.5. Zgodnie z zasadami wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia monitorowanie losów absolwentów Uczelni jest jednym z kluczowych elementów tego systemu. Na Wydziale Kompozycji, Teorii Muzyki, Dyrygentury, Rytmiki i Edukacji Muzycznej prowadzony jest bieżący monitoring losów zawodowych absolwentów przez kadrę naukowo- dydaktyczną. Na poziomie Uczelni monitorowaniem losów zawodowych absolwentów zajmuje się Biuro Karier. Ponadto Uczelnia została objęta porozumieniem uczelni artystycznych z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dn. 30.08.2012 r., na mocy którego przeprowadzono badanie losów zawodowych absolwentów, dlatego tym bardziej warto podkreślić fakt, że Uczelnia realizuje badania losu absolwentów także niezależnie do działań podejmowanych na szczeblu ministerialnym. Procedura uczelnianego monitoringu losów zawodowych absolwentów wskazuje, iż badanie przeprowadzane jest po 3 i 5 latach od ukończenia studiów. Podczas wizytacji do wglądu Zespołu PKA przedłożono raport z ostatniego badania, które przeprowadzono w 2015 roku. Głównym narzędziem badawczym była ankieta online, którą spośród 460 wszystkich absolwentów Uczelni z lat 2011-2015 wypełniło 105 osób, co stanowi 22,83% zwrotności ankiet, w tym zidentyfikowano 25 absolwentów Wydziału Kompozycji, Teorii Muzyki, Dyrygentury, Rytmiki i Edukacji Muzycznej oraz 11 osób będących absolwentami wizytowanego kierunku studiów. Wyniki ankiety wykazały, że absolwenci dość wysoko oceniają poziom kształcenia w Uczelni, który umożliwia im podjęcie pracy w zawodzie. Niemniej jednak absolwenci

wskazali na trudności formalne związane z ubieganiem się o zatrudnienie, w związku z czym Uczelnia podjęła działania, w ramach których zorganizowano studentom studiów I i II stopnia obowiązkowe szkolenie pozwalające na nabycie umiejętności związanych z pisaniem CV i listów motywacyjnych. W ramach szkolenia przekazano studentom informacje dotyczące stosowanych przez potencjalnych pracodawców form rozmów kwalifikacyjnych. Wyniki z monitorowania losów zawodowych absolwentów zostały wykorzystane także do doskonalenia programu kształcenia na studiach II stopnia wizytowanego kierunku studiów, w ramach którego utworzono dwie specjalności stanowiące odpowiedź na zgłoszone postulaty absolwentów.

6.1.6. W ramach WSZJK dokonywana jest systematyczna i kompleksowa ocena kadry naukowo-dydaktycznej. Ocena obejmuje aktywność pedagogów w zakresie: prowadzenia klas mistrzowskich, włączania się w prace na rzecz Katedr i Wydziału, organizacji konferencji naukowych, publikacji naukowych, uczestnictwa w różnego typu wydarzeniach kulturalnych i artystycznych: egzaminach, koncertach, sesjach, warsztatach. Ocena zawiera także liczbę dyplomantów, nagrody na międzynarodowych konkursach, recenzje przewodów doktorskich i habilitacyjnych. Nadzór nad rozwojem kadry dydaktyczno-naukowej na kierunku *edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej* sprawuje Dziekan oraz Kierownik Katedry, który współpracuje z Komisją ds. rozwoju kadry w zakresie awansów uzależnionych od postępowań przewodowych, uzyskiwania stopni i tytułów naukowych lub zatrudnienia np. konkursy na stanowiska. W jednostce realizowane są jedynie postępowania przewodowe w sprawie nadania stopnia naukowych w dyscyplinach kompozycja i teoria muzyki oraz rytmika i taniec, dlatego też w pozostałych dyscyplinach możliwe jest uzyskiwanie stopni naukowych w innych jednostkach. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych umożliwiają środki uzyskiwane przez jednostkę w ramach dotacji statutowej MNiSW, które wykorzystywane są do finansowania badań oraz udziału w krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych. W związku z powyższym systematycznie dokonywana jest ocena działalności artystycznej i naukowej kadry naukowo-dydaktycznej, której wyniki wykorzystywane są do zbadania efektywności prowadzonej polityki kadrowej w zakresie zatrudniania, oceny oraz doskonalenia i rozwoju pracowników. Przegląd *rozwoju kwalifikacji* pracowników umożliwia zbadanie czy przebiega właściwie oraz czy sprzyja umiędzynarodowieniu kadry, natomiast *liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej, w tym dorobek naukowy, posiadane kwalifikacje i kompetencje* pozwalają na weryfikację czy na wizytowanym kierunku zapewniana jest właściwa realizacja programu nauczania, obsada zajęć dydaktycznych oraz minimum kadrowe. W ramach prowadzonej polityki kadrowej stwarzana jest możliwość doskonalenia kadry dydaktycznej poprzez udział w różnego rodzaju szkoleniach oraz kursach doskonalących- metodycznych, mających na celu podnoszenie kompetencji dydaktycznych. Kluczowym czynnikiem wspierającym Dziekana w doborze kadry jest systematycznie przeprowadzana ocena okresowa nauczycieli akademickich, której podlegają wszyscy pracownicy. Uwzględnia się w niej także opinie studentów sformułowane w procesie ankietyzacji, co potwierdza wybiórcza analiza arkuszy przedłożonych do wglądu Zespołu PKA. W ramach oceny jakości procesu dydaktycznego przeprowadzane są hospitacje zajęć dydaktycznych. Procedura hospitacji obejmuje młodszych pracowników naukowych, a także pedagogów, którzy otrzymali negatywną ocenę okresową. Hospitacje są przeprowadzane przez upoważnionego przez Dziekana samodzielnego pracownika lub 3 osobową komisję w przypadku negatywnej oceny pedagoga. Analizowane w toku wizytacji protokoły z hospitacji zajęć zawierają szczegółowe zalecenia pohospitacyjne, które stanowią dla osoby hospitowanej przydatne wskazówki pozwalające na wyeliminowanie ewentualnych niedoskonałości w procesie dydaktycznym. Hospitujący zobowiązany jest w terminie jednego tygodnia omówić treść protokołu z osobą hospitowaną. Protokoły z hospitacji są poufne,

gromadzi je wyłącznie Dziekan Wydziału. Wyniki z oceny kadry są prawidłowo opracowywane w formie sprawozdań oraz upowszechniane poprzez coroczne referowanie przez Uczelnianą Komisję ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia na szczeblu Uczelni. W podejmowaniu decyzji dotyczących prowadzonej polityki kadrowej istotne znaczenie mają sprawozdania z oceny jakości kształcenia (przedstawione podczas wizytacji za rok ak. 2013/2014 oraz 2014/2015) zawierające opinie minimum kadrowego w zakresie oceny: zaangażowania pracowników i studentów w wydarzenia artystyczne, naukowe, prace organizacyjne prowadzone na Wydziale lub poza Uczelnią (egzaminami, koncerty, sesje, konferencje, warsztaty), w tym ocenę pracy pedagogów na podstawie przeprowadzonych hospitacji. Akademia Muzyczna im. G. i K. Bacewiczów w Łodzi nie posiada systemowych rozwiązań dotyczących oceny kadry wspierającej proces kształcenia.

6.1.7 Narzędziem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, służącym ocenie nauczycieli akademickich przez studentów jest powszechnie stosowana ankietyzacja. Studenci mają również możliwość bezpośredniego formułowania opinii do władz jednostki oraz poprzez przedstawicieli w poszczególnych gremiach takich jak: Samorząd studencki, Rada Wydziału, Wydziałowa Komisja ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Ankietyzacja przeprowadzana jest dobrowolnie i anonimowo po zakończeniu każdego cyklu zajęć dydaktycznych. Student ocenia wszystkich prowadzących z nim zajęcia. Kwestionariusz ankiety posiada oprócz pytań zamkniętych również miejsce na wypowiedź otwartą. W ramach działań doskonalących zwyczajowo stosowana jest forma rozmowy przeprowadzanej z pracownikiem przez władze Wydziału, Kierownika katedry. Opinie studentów weryfikowane są także podczas hospitacji. Wyniki ankietyzacji stanowią podstawę oceny osiągnięć dydaktycznych nauczycieli akademickich w ocenie okresowej nauczyciela akademickiego; wspierają władze jednostki i Uczelni w monitorowaniu obciążeń dydaktycznych oraz obsadzie kadrowej zajęć dydaktycznych, a także w prowadzeniu polityki kadrowej.

6.1.8. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia zawiera ocenę zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej oraz działań wspierających rozwój artystyczny studentów. Ocena infrastruktury dydaktycznej obejmuje ocenę sal dydaktycznych, sprzętu muzycznego, instrumentów oraz dostępu studentów do sal ćwiczeniowych, komputerów, biblioteki. W wyniku badania przeprowadzonego w roku ak. 2013/2014 na ogół pozytywnie oceniono powyższe czynniki wpływające na jakość kształcenia, w tym warunki prowadzenia zajęć zespołów wokalnych oraz zajęć indywidualnych. Jako negatywny aspekt oceny wskazano brak możliwości otwierania okien oraz niewydolność klimatyzacji, która nie w pełni odpowiada potrzebom pedagogów i studentów. Jakość i ilość pomocy naukowych oraz instrumentów według oceniających są na odpowiednim poziomie. W wyniku badania zasygnalizowano potrzebę użytkowania nowego, elektronicznego instrumentu klawiszowego dla potrzeb zespołu ORFFA oraz wyposażenia wszystkich sal, w których realizowane są zajęcia dyrygentury w co najmniej dwa instrumenty klawiszowe. Podjęte na podstawie tejże oceny działania doskonalące znalazły odzwierciedlenie w pozytywnych uwagach sformułowanych w wyniku oceny dokonanej w roku ak. 2014/2015. W wyniku oddania do użytku nowego budynku dydaktycznego-Regionalnego Ośrodka Kultury, Edukacji i Dokumentacji Muzycznej nastąpiła znaczna poprawa infrastruktury dydaktycznej, wykorzystywanej do realizacji procesu dydaktycznego na wizytowanym kierunku studiów, którą doposażono w urządzenia techniczne, nowe meble, pulpity dyrygenckie oraz instrumenty klawiszowe, fortepiany lub pianina. W wyniku oceny działań podejmowanych w ramach oferowanego studentom wsparcia stwierdzono, iż właściwie zapewniano studentom program kształcenia dostosowany do ich zdolności

i predyspozycji, indywidualny rozwój osobowy i artystyczny poprzez organizację stałych wydarzeń artystycznych, koncertów, a także elastyczność studiowania, opiekę dydaktyczną poprzez dostępność na konsultacjach i dyżurach. Ponadto istnieje ścisła relacja z pedagogiem prowadzącym oparta na relacji mistrz-uczeń. W celu zapewnienia studentom rozwoju na studiach II stopnia stworzono możliwość specjalizacji poprzez wprowadzenie dwóch specjalności takich jak: *Edukacja i Animacja Muzyczna* oraz *Dyrygentura Chórów i Zespołów Instrumentalnych*.

Warto też uznać jako rozwiązanie systemowe wprowadzenie do arkusza hospitacyjnego oceny warunków prowadzenia zajęć. W arkuszu hospitacyjnym jest miejsce przeznaczone na uwagi dotyczące warunków prowadzenia zajęć (wielkość sali, stan jej wyposażenia, pomoce dydaktyczne, oświetlenie, temperatura), a także możliwość sformułowania zaleceń dla administratora sali. Zespół oceniający PKA zapoznał się z arkuszami hospitacji, które nie zawierały negatywnych uwag, a wręcz przeciwnie wyposażenie sal uznano za właściwe dostosowane do potrzeb wynikających ze specyfiki realizowanych zajęć. Warunki prowadzenia zajęć są również oceniane przez osoby stanowiące minimum kadrowe. Wyniki oceny zamieszczane są w sprawozdaniach dotyczących oceny jakości kształcenia za rok ak. 2013/2014 oraz 2014/2015, które dotyczą bazy dydaktycznej w zakresie ilości sal i ich wyposażenia, stanu instrumentarium oraz dostępu do zasobów bibliotecznych.

6.1.9. W ramach WSZJK identyfikuje się działania zwyczajowo przyjęte mające na celu sprawdzenie sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia. Z przeprowadzonych podczas wizytacji rozmów wynika, iż cykliczne spotkania służą systematycznemu omawianiu z poszczególnymi grupami interesariuszy spraw związanych z monitorowaniem jakości kształcenia oraz jego wynikami. System informacyjny pozwala na wykorzystanie informacji do doskonalenia jakości kształcenia. Gromadzone są protokoły z egzaminów otwartych – koncertów oraz protokoły egzaminów wszystkich przedmiotów, które zostają wykorzystane do analizy sesji egzaminacyjnych, co znajduje odzwierciedlenie w corocznych sprawozdaniach Wydziału dotyczących jakości kształcenia. Zespół PKA otrzymał do wglądu sprawozdania dotyczące jakości kształcenia od roku ak. 2012/2013. Sprawozdania sporządzane są za każdy rok akademicki, zamieszcza się w nich wyczerpujące informacje obejmujące: ocenę dyplomów, wyniki sesji egzaminacyjnych w tym przyczyny odsiewu i skreśleń, ocenę kadry, w tym hospitacji młodej kadry, ocenę zaangażowania w pracę pedagogiczną i organizacyjną. Zasadnicze są konkluzje wyrażone w stosunku do zmian w zakresie jakości kształcenia odniesione do roku poprzedniego i sformułowane wskazówki na przyszłość. Wydział gromadzi także opinie sformułowane przez pracowników stanowiących minimum kadrowe wizytowanego kierunku studiów. W opiniach tych podkreślono konieczność wypracowywania samodzielności w pracy studenta przejawiającej się jako np. udział w konferencjach naukowych lub wygłaszanie referatów. Z opinii tych wynika, iż analizowano wyniki sesji egzaminacyjnej, podkreślono dobry wpływ na poziom kształcenia otwartych egzaminów, dobre wykorzystywanie technik multimedialnych. Wydział gromadzi dokumentację dotyczącą zaliczeń, egzaminów, egzaminów dyplomowych, wydarzeń artystycznych, konkursów międzynarodowych i ogólnopolskich.

6.1.10. W ramach WSZJK na bieżąco podejmowane są działania mające na celu sprawdzenie czy właściwie zapewnia się studentom dostęp do informacji na temat programu kształcenia, opisu efektów kształcenia, zmian w planach zajęć, terminów zaliczeń i egzaminów. Studenci mają możliwość zgłoszenia uwag i nieprawidłowości bezpośrednio prowadzącym zajęcia, pracownikom administracji oraz poprzez przedstawicieli w Samorządzie studenckim, Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia lub Radzie Wydziału, których

efektem jest komunikowanie się za pomocą poczty elektronicznej oraz portali społecznościowych, a także wprowadzenie systemu informacyjnego, bazującego na ekranach LCD zamieszczonych w budynkach Uczelni. Studenci mają otwarty dostęp do: programów studiów, sylabusów, efektów kształcenia, druków umożliwiających obsługę w zakresie pomocy materialnej i innych spraw administracyjnych w formie elektronicznej, w tym na stronie internetowej Uczelni. Dodatkowo wszyscy studenci są informowani na pierwszych zajęciach każdego przedmiotu o wymaganiach, jakie muszą spełnić, aby uzyskać zaliczenie. Ponadto co najmniej raz w roku odbywają się spotkania władz Wydziału ze studentami. Istotnym źródłem informacji dotyczących organizacji zajęć i ich zmian są media społecznościowe. Opracowano też informatory koncertów, plakaty informujące o wydarzeniach artystycznych. Kandydaci mają informacje dotyczące warunków studiowania, rekrutacji.

6.2. Na Wydziale Kompozycji, Teorii Muzyki, Dyrygentury, Rytmiki i Edukacji działa Zespół ds. Jakości Kształcenia. Działania ww. Zespołu obejmują: ocenę planów i programów nauczania, ocenę egzaminów semestralnych i dyplomowych, okresową ocenę kadry dydaktyczno-naukowej, przeprowadzanie anonimowej ankiety studenckiej. Zespół dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia procesu kształcenia. W oparciu o ocenę Zespołu ds. jakości kształcenia, dokonano zmian w obrębie 8 parametrów, przykładowo:

-w obszarze modyfikacji programów nauczania - celem umożliwienia studentom pełniejszego rozwoju umiejętności i predyspozycji, wprowadzono na II stopniu studiów nowe specjalności;

Szczegółowa analiza jakości kształcenia zawarta jest w rocznym sprawozdaniu Komisji, które jest omawiane w ramach Katedr oraz na Radzie Wydziału Kompozycji, Teorii Muzyki, Dyrygentury, Rytmiki i Edukacji Muzycznej. Raporty Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia są przechowywane i dostępne dla zainteresowanych.

Przedstawiona dokumentacja potwierdza, że sugestie zgłaszane przez interesariuszy wewnętrznych (nauczycieli akademickich i studentów) jak i zewnętrznych, są przez władze wizytowanej Jednostki uwzględniane. Również współpraca z krajowymi i zagranicznymi uczelniami oraz instytucjami kulturalnymi, a także uczestnictwo kadry pedagogicznej w seminariach, sesjach naukowych (co prawda w niewielkim zakresie) pozwala na stałe aktualizowanie i doskonalenie procesu kształcenia.

3. Uzasadnienie

Na Wydziale Kompozycji, Teorii Muzyki, Dyrygentury, Rytmiki i Edukacji Muzycznej zapewniany jest udział kadry akademickiej i studentów w procesie określania efektów kształcenia, także prowadzona współpraca z otoczeniem społeczno- gospodarczym zapewniła udział w powyższym procesie interesariuszy zewnętrznych. Samorząd studencki opiniuje efekty kształcenia i program studiów. Studenci aktywnie uczestniczą w posiedzeniach Rady Wydziału, co zapewnia im wpływ na decyzje w zakresie jakości kształcenia. W ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia monitoruje się stopień osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Monitorowanie prowadzone jest na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania. Systematycznie podejmowane są działania umożliwiające ocenę przyjętych sposobów weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć. W celu zapobiegania plagiatom wdrożono kompleksową weryfikację pisemnej części

pracy dyplomowej w systemie antyplagiatowym. Z otrzymanych w toku wizytacji informacji wynika, iż na wizytowanym kierunku studiów nie potwierdzano efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, procedurę objęto nadzorem WSZJK. Losy zawodowe absolwentów są na bieżąco monitorowane, a zatem gromadzone i wykorzystywane są opinie absolwentów w zakresie oceny efektów kształcenia pod kątem ich przydatności na rynku pracy. WSZJK obejmuje prowadzoną politykę kadrową dotyczącą nauczycieli akademickich. Ocena jakości kadry realizującej proces kształcenia dokonywana przez studentów, jako narzędzie wewnętrznego systemu zapewniania jakości prowadzona jest w sposób kompleksowy. W ramach WSZJK prowadzona jest ocena zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej, zasobów bibliotecznych oraz środków wsparcia studentów. Wyniki tejsze oceny umożliwiają formułowanie uwag i zaleceń, na podstawie których podejmowane są działania doskonalące. WSZJK zawiera zwyczajowo przyjęty przegląd zasad gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia, a także dostępności i aktualności informacji o programach studiów, zakładanych efektach kształcenia, organizacji i procedurach toku studiów.

4. Zalecenia

W ramach WSZJK wskazane jest kompleksowe stosowanie procedury dotyczącej oceny zajęć dydaktycznych poprzez hospitacje. Dotychczas procedura wskazuje na wybiórczość osób podlegających hospitacji, są to głównie „młodszy pracownicy naukowcy”. WSZJK nie zawiera uregulowań dotyczących oceny kadry wspierającej proces kształcenia, a zatem działanie systemu w tym obszarze wymaga uzupełnienia.

Odniesienie się do analizy SWOT przedstawionej przez jednostkę w raporcie samooceny, w kontekście wyników oceny przeprowadzonej przez zespół oceniający PKA

W oparciu o przedstawioną dokumentację, jak i hospitacje zajęć można stwierdzić, że analiza SWOT przedstawiona przez Jednostkę jest zgodna z wynikami oceny przeprowadzonej przez ZO. ZO PKA potwierdza samoocenę w odniesieniu do poziomu merytorycznego, naukowego i artystycznego kadry, koncertującej na estradach w kraju i zagranicą, posiadającej również bogate doświadczenie naukowo-pedagogiczne; dobrze opracowane metody weryfikacji kształcenia czy wreszcie dobre metody rekrutacji.

Wychodząc naprzeciw bieżącym potrzebom środowiska, Jednostka dąży do powołania nowych, atrakcyjnych kierunków. W tych działaniach Wydział upatruje dalszego rozwoju, i podniesienia atrakcyjności studiów. Przykładem może być uruchomienie kierunku Dyrygentura, w 2015/16 autorskie projekty jednostki – kierunek Muzyka w mediach, a także specjalności Kompozycja muzyki filmowej, Edukacja i animacja muzyczna, Dyrygentura chórów i zespołów instrumentalnych.

Do słabych stron Jednostka zaliczyła:

1. Konieczność wyrównywania różnic w przygotowaniu studentów w niektórych zakresach wiedzy i umiejętności (kształcenie słuchu, śpiew, harmonia, ogólna wiedza muzyczna).
2. Ograniczenia w zapewnieniu studentom większej liczby godzin z dyrygowania zespołami instrumentalnymi i chórami.

3. Ograniczona liczba praktyk zawodowych i pedagogicznych wynikająca z przepisów ustawowych.

Zdaniem ZO PKA liczba godz. ww praktyk jest wystarczająca

Dobre praktyki

Do dobrych praktyk Wydziału Kompozycji, Teorii Muzyki, Dyrygentury, Rytmiki i Edukacji Muzycznej należy zaliczyć:

- dbałość o wysokie kompetencje wykładowców – pedagogów prowadzących oprócz działalności dydaktycznej również artystyczną (dyrygencką i kompozytorską), poprzez organizowanie sesji naukowych, publikowanie i upowszechnianie dorobku naukowego oraz pomoc w udziale w konferencjach krajowych i międzynarodowych;
- powiększanie oferty edukacyjnej o nowe kierunki i specjalności;
- kulturotwórczą rolę pracowników i studentów jednostki inicjujących i realizujących działalność artystyczną (liczne koncerty) i naukową (konferencje, publikacje) o zasięgu krajowym i międzynarodowym, a także działania na rzecz społeczności lokalnej;
- bardzo dobre warunki lokalowe służące dydaktyce (np. specjalistyczna pracownia do kształcenia słuchu, doskonale wyposażone „Laboratorium Dźwięku” - Studia Komputerowego Muzyki Elektroakustycznej) czy celom artystycznym (sale koncertowe i kameralne).

Za Zespół Oceniający

prof. dr hab. Joachim Pichura

